

61999A0036

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea extinsă)
din 21 octombrie 2004*

Lenzing AG
împotriva
Comisiei Comunităților Europene

„Ajutoare de stat – Acțiune în anulare – Admisibilitate – Act care privește reclamanta în mod individual – Articolul 87 alineatul (1) CE – Acorduri de reeșalonare și de rambursare a datoriilor – Criteriul creditorului privat”

În cauza T-36/99,

Lenzing AG, cu sediul în Lenzing (Austria), reprezentată inițial de H.-J. Niemeyer, apoi de I. Brinker și U. Soltész, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentate de domnii V. Kreuzsitz și D. Triantafyllou, în calitate de agenți, asistați de M. Núñez-Müller, avocat, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă,

susținută de

Regatul Spaniei, reprezentat de doamna N. Díaz Abad, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

intervenient,

având ca obiect o cerere de anulare parțială a Deciziei 1999/395/CE a Comisiei din 28 octombrie 1998 privind ajutorul de stat acordat de Spania societății Sniace SA, cu sediul în Torrelavega, Cantabria (JO 1999 L 149, p. 40), astfel cum a fost modificată prin Decizia 2001/43/CE a Comisiei din 20 septembrie 2000 (JO 2001, L 11, p. 46),

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a cincea extinsă),

compus din domnul R. García-Valdecasas, președinte, doamna P. Lindh, domnii J. D. Cooke, H. Legal și doamna M. E. Martins Ribeiro, judecători,

grefier: doamna D. Christensen, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 23 octombrie 2003,

* Limba de procedură: germana.

pronunță prezenta

Hotărâre

Legislația națională aplicabilă

- 1 În conformitate cu articolul 20 din Decretul regal legislativ nr. 1/1994 din 20 iunie 1994 de aprobare a textului codificat al Legii generale privind securitatea socială (BOE nr. 154 din 29 iunie 1994, p. 20658, denumită în continuare „Legea generală privind securitatea socială”):

„1. Se pot acorda eșalonări sau fracționări ale plății datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială sau aferente majorărilor cotizațiilor, precum și ale datoriilor aferente resurselor de securitate socială, altele decât cotizațiile.

[...]

3. Eșalonările sau fracționările datoriilor la sistemul de asigurări sociale se acordă în forma și condițiile prevăzute prin act normativ. Pentru a fi valabilă, decizia administrativă prin care se acordă eșalonarea sau fracționarea trebuie să prevadă garanția obligației, în conformitate cu dispozițiile legislative în vigoare, prin constituirea unor drepturi reale sau personale, cu excepția cazului în care motive excepționale justifică acordarea unei derogări.

4. Eșalonarea sau fracționarea plății datoriilor la sistemul de asigurări sociale implică, de la data la care acordarea eșalonării și fracționării intră în vigoare până la data efectuării plății, perceperea unor dobânzi conform ratei legale în vigoare la data acordării, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 24/1984 din 29 iunie 1984 privind modificarea ratei dobânzii legale.”

- 2 Conform articolului 27 din Legea generală privind securitatea socială, la datoriile reeșalonate se adaugă penalități de întârziere.
- 3 Condițiile eșalonării și fracționării plății datoriilor la sistemul de asigurări sociale sunt precizate în Decretul Regal nr. 1637/1995 din 6 octombrie 1995 privind aprobarea Regulamentului general de percepere a resurselor sistemului de securitate socială (BOE nr. 254 din 24 octombrie 1995, p. 30844). Articolul 40 alineatul (1) din decretul regal prevede în special:

„Plata datoriilor la sistemul de asigurări sociale se poate eșalona sau fracționa, atât în perioada de plată voluntară, cât și în cursul executării silită, la cererea debitorilor a căror situație economică și financiară, precum și alte circumstanțe speciale, pe care le evaluează Trezoreria Generală a Securității Sociale, îi împiedică să își achite datoriile.”

- 4 Reeșalonarea datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială este reglementată de asemenea la articolele 11–27 din Decretul Ministrului Muncii și Securității Sociale din 22 februarie 1996 de punere în aplicare a Regulamentului general de percepere a resurselor sistemului de securitate socială (BOE nr. 52 din 29 februarie 1996, p. 7849).
- 5 Fondo de Garantía Salarial (Fondul de garantare a salariilor, denumit în continuare „Fogasa”) este un organism autonom sub controlul Ministerului Muncii și Securității Sociale, având personalitate juridică și capacitate procesuală activă în vederea realizării obiectivelor sale. În temeiul articolului 33 alineatul (1) din Decretul regal legislativ nr. 1/1995 din 24 martie 1995 privind aprobarea textului codificat al Legii statutului angajaților (BOE nr. 75 din 29 martie

1995, p. 9654, denumit în continuare „Statutul angajaților”), scopul principal al acestuia îl reprezintă plata „cătore lucrători a salariilor restante pe motive de insolvență, încetare de plăți, faliment sau în caz de concurs între creditorii întreprinzătorilor”. Articolul 33 alineatul (4) obligă FOGASA să se subroge în drepturile și acțiunile lucrătorilor cu scopul de a obține rambursarea sumelor avansate.

- 6 Formalitățile necesare obținerii rambursării sunt precizate în Decretul regal legislativ nr. 505/85 din 6 martie 1985 privind organizarea și funcționarea Fogasa (BOE nr. 92 din 17 aprilie 1985, p. 10203), care completează Statutul angajaților. Articolul 32 din decretul regal prevede:

„1. Cu scopul de a facilita recuperarea sumelor datorate, [Fogasa] poate încheia acorduri de rambursare care să definească aspectele privind forma, termenele și garanțiile, asociind efectul acțiunii subrogatorii la necesitățile referitoare la continuitatea întreprinderii și la menținerea locurilor de muncă.

Sumele a căror rambursare se reeșalonează sunt purtătoare de dobânzi conform ratei legale în vigoare.

2. Încheierea unui acord de rambursare reeșalonată a datoriei se aduce la cunoștința organului judiciar sesizat, dacă este cazul, cu procedura de executare silită.

3. Neaplicarea convenției implică abrogarea acordului; [Fogasa] exercită toate acțiunile care îi incumbă și poate solicita redeschiderea procedurilor care au fost suspendate.

[...]

- 7 Încheierea acordurilor de rambursare a sumelor avansate de Fogasa este reglementată prin Decretul Ministrului Muncii și Securității Sociale din 20 august 1985 (BOE nr. 206 din 28 august 1985, p. 27071). Decretul stabilește criteriile obiective pe care Fogasa trebuie să le respecte, precizând că acestea se aplică „în limitele marjei de manevră necesare care permite considerarea elementelor specifice fiecărui caz în parte”. Articolul 2 alineatul (1) din același decret prevede termenele maxime în care se poate reeșalona datoria. Articolul 3 prevede că trebuie solicitată o garanție „considerată suficientă”. În sfârșit, conform articolului 6 alineatul (3), Fogasa poate respinge orice cerere de eșalonare sau de fracționare.

Faptele aflate la originea litigiului

- 8 Lenzing AG (denumită în continuare „reclamanta”) este o societate austriacă ce produce și comercializează fibre din celuloză (viscoză, modal și lyocell).
- 9 Sniace SA (denumită în continuare „Sniace”) este o societate spaniolă care produce celuloză, hârtie, fibre din viscoză, fibre sintetice și sulfat de sodiu. Aceasta are sediul în Cantabria (Spania), regiune care, din septembrie 1995, beneficiază de statutul de regiune asistată în temeiul articolului 92 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE [devenit după modificare articolul 87 alineatul (3) litera (a) CE].
- 10 În martie 1993, Sniace, care avea dificultăți economice și financiare de mai mulți ani, a fost declarată de instanțele spaniole în stare de încetare de plăți. În octombrie 1996, creditorii privați ai societății Sniace au încheiat un acord prin care au convertit în acțiuni ale societății 40 % din creanțele lor asupra acesteia, acord care a condus la încetarea stării de încetare de

plăți. Făcând uz de dreptul lor de abținere, creditorii publici ai Sniace au decis să nu participe la acest acord.

- 11 La 5 noiembrie 1993 și la 31 octombrie 1995, Sniace a încheiat cu Fogasa acorduri referitoare la rambursarea către acesta din urmă a arieratelor din salariile și indemnizațiile pe care le plățise lucrătorilor societății Sniace. Primul acord prevedea rambursarea unei sume de 897 652 789 de pesetas spaniole (ESP), majorată cu o dobândă de 465 055 911 ESP calculată la nivelul ratei legale a dobânzii de 10 %, în rate semestriale, pe o perioadă de opt ani (denumit în continuare „acordul din 5 noiembrie 1993”). Al doilea acord prevedea rambursarea unei sume de 229 424 860 ESP, majorată cu o dobândă de 110 035 018 ESP calculată la nivelul ratei legale a dobânzii de 9 %, în rate semestriale, pe o perioadă de opt ani (denumit în continuare „acordul din 31 octombrie 1995”). În scopul de a garanta creanțele Fogasa, la 10 august 1995, Sniace a constituit, în favoarea acestuia din urmă, o ipotecă pe două dintre proprietățile sale. În iunie 1998, suma rambursată de Sniace în cadrul celor două acorduri se ridică la 186 963 594 ESP.
- 12 La 8 martie 1996, Trezoreria Generală a Securității Sociale (denumită în continuare „TGSS”) a încheiat un acord cu Sniace în vederea reeșalonării datoriilor acesteia aferente cotizațiilor de securitate socială în cuantum total de 2 903 381 848 ESP, care corespund perioadei cuprinse între februarie 1991 și februarie 1995 (denumit în continuare „acordul din 8 martie 1996”). Acordul prevedea rambursarea acestei sume, majorate cu dobânda calculată la o rată legală a dobânzii de 9 %, în 96 de rate lunare până în martie 2004. Acesta a fost modificat prin Acordul din 7 mai 1996, care prevedea o amânare a rambursării pe durata unui an, o rambursare în 84 de rate lunare și aplicarea unei rate legale a dobânzii de 9 % (denumit în continuare „acordul din 7 mai 1996”). Întrucât cele două acorduri nu au fost respectate de Sniace, acestea au fost înlocuite cu un nou acord, încheiat la 30 septembrie 1997, între această societate și TGSS (denumit în continuare „acordul din 30 septembrie 1997”). Rambursarea privea un cuantum de 3 510 387 323 ESP, corespunzător arieratelor din cotizațiile de securitate socială pentru perioada cuprinsă între februarie 1991 și februarie 1997, majorate cu penalități de întârziere în cuantum de 615 056 349 ESP, și trebuia să se efectueze într-un interval de zece ani. În cursul primilor doi ani ar fi plătite numai dobânzile, calculate la o rată anuală de 7,5 %, în timp ce, în cursul anilor următori, rambursările ar privi suma principală și dobânzile. În aprilie 1998, Sniace rambursase 216 118 863 ESP în cadrul Acordului din 30 septembrie 1997.
- 13 La 4 iulie 1996, reclamanta a depus la Comisie o plângere cu privire la o serie de ajutoare de stat care ar fi fost acordate societății Sniace pe durata mai multor ani începând cu sfârșitul anilor 80. Aceasta a transmis Comisiei informații suplimentare prin scrisorile din 26 noiembrie și din 9 decembrie 1996. Autoritățile spaniole au prezentat observații în scrisoarea din 17 februarie 1997.
- 14 Prin scrisoarea din 10 martie 1997, Comisia a informat reclamanta despre închiderea dosarului întemeiat pe plângerea acesteia pe motiv că nu existau dovezi suficiente că Sniace beneficiase de ajutoare de stat în sensul articolului 92 alineatul (1) din Tratatul CE [devenit, după modificare, articolul 87 alineatul (1) CE].
- 15 Prin scrisoarea din 17 aprilie 1997, reclamanta a comunicat Comisiei informații suplimentare în susținerea plângerii sale, incluzând un plan de viabilitate referitor la Sniace, întocmit în august 1996 de o societate privată de consultanță la cererea Ministerului Industriei din Guvernul regional al Cantabriei. Reclamanta a avut o întâlnire cu Comisia la 17 mai 1997. Prin scrisoarea din 18 iunie 1997, aceasta a furnizat Comisiei anumite informații privind piața europeană a fibrelor de viscoză.

- 16 Prin scrisoarea din 7 noiembrie 1997, Comisia a comunicat guvernului spaniol decizia sa de a iniția procedura prevăzută la articolul 93 alineatul (2) din Tratatul CE [devenit articolul 88 alineatul (2) CE] cu privire la unele dintre pretinsele ajutoare denunțate de reclamantă, printre care se află Acordurile din 5 noiembrie 1993 și 31 octombrie 1995 și „neplata cotizațiilor la sistemul de asigurări sociale începând cu 1991”, și l-a invitat să își prezinte observațiile. Celelalte state membre și părțile interesate au fost informate de inițierea acestei proceduri și au fost invitate să își prezinte observațiile eventuale prin publicarea acestei scrisori în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* din 14 februarie 1998 (JO C 49, p. 2). Guvernul spaniol și-a comunicat observațiile prin scrisoarea din 19 decembrie 1997. Terții interesați, printre care și reclamanta, prin scrisoarea din 27 martie 1998, și-au prezentat observațiile, care au fost comentate de guvernul spaniol în scrisoarea din 24 iunie 1998. Prin scrisoarea din 16 aprilie 1998, acesta din urmă a răspuns întrebărilor adresate de Comisie prin scrisoarea din 23 februarie 1997.
- 17 La 28 octombrie 1998, Comisia a adoptat Decizia 1999/395/CE privind ajutorul de stat acordat de Spania societății Sniace SA, cu sediul în Torrelavega, Cantabria (JO 1999 L 149, p. 40, denumită în continuare „Decizia din 28 octombrie 1998”).
- 18 Partea dispozitivă a acestei decizii prevede următoarele:

„Articolul 1

Următorul ajutor de stat acordat de către Spania în favoarea [Sniace] este incompatibil cu piața comună:

- a) Acordul din 8 martie 1996 (modificat prin acordul din 7 mai 1996) încheiat între Sniace și [TGSS] pentru reeșalonarea unei datorii în cuantum total de 2 903 381 848 ESP cu titlu de principal, astfel cum a fost modificat din nou prin Acordul din 30 septembrie 1997 privind reeșalonarea unor datorii în cuantum total de 3 510 387 323 ESP cu titlu de principal, în măsura în care rata dobânzii era inferioară ratei de piață, și
- b) Acordurile din 5 noiembrie 1993 și 31 octombrie 1995 încheiate între Sniace și [Fogasa] privind două sume de 1 362 708 700 ESP și, respectiv, de 339 459 878 ESP (care includ dobânzile), în măsura în care rata dobânzii era inferioară ratei pieței.

În ceea ce privește celelalte puncte vizate de procedura inițiată în temeiul articolului [88 alineatul (2) CE], și anume o garanție de împrumut care reprezintă o sumă totală de un miliard de [ESP] și care a fost acordată în temeiul Legii 7/93, mecanismul de finanțare a construirii unei uzine de tratare a efluenților și anularea parțială a datoriilor de către Consiliul Municipal Torrelavega, aceste măsuri nu constituie un ajutor, astfel încât este posibilă închiderea procedurii. Cu toate acestea, Spania trebuie să comunice Comisiei în termen de două luni de la publicarea prezentei decizii lichidările modificate de Consiliul Municipal Torrelavega la impozitul pe activitățile economice pe care Sniace le datorează pentru 1995 și anii următori. În ceea ce privește neplata contribuțiilor pentru protecția mediului pentru perioada 1987–1995, Comisia va adopta o decizie separată în timp util.

Articolul 2

1. Regatul Spaniei ia toate măsurile necesare pentru a recupera de la beneficiar ajutorul menționat la articolul 1 și care a fost deja pus la dispoziția acestuia în mod ilegal.

2. Recuperarea ajutorului se realizează în conformitate cu procedurile din legislația națională. Sumele de recuperat cumulează dobânzi de la data la care s-au aflat la dispoziția beneficiarului și până la data recuperării efective a acestora. Dobânzile se calculează pe baza ratei de referință aplicabile.

Articolul 3

Regatul Spaniei informează Comisia, în termen de două luni de la data notificării prezentei decizii, cu privire la măsurile pe care le-a adoptat pentru a se conforma acesteia.

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează Regatului Spaniei.”

Hotărârea Tubacex și Decizia din 20 septembrie 2000

- 19 Prin cererea introductivă depusă la grefa Curții la 24 decembrie 1998, Regatul Spaniei a introdus o acțiune în anularea Deciziei din 28 octombrie 1998 (cauza C-479/98). Procedura în această cauză a fost suspendată mai întâi prin Decizia președintelui Curții din 23 februarie 1999, în așteptarea pronunțării hotărârii Curții în cauza C-342/96, Spania/Comisia, care privea probleme similare.
- 20 Această cauză avea ca obiect o acțiune în anularea Deciziei 97/21/CECA, CE a Comisiei din 30 iulie 1996 privind ajutorul de stat acordat societății Compañía Española de Tubos por Extrusión SA, cu sediul în Llodio (Álava) (JO 1997, L 8, p. 14). În decizia menționată, Comisia a considerat că unele acorduri de rambursare încheiate de Compañía Española de Tubos por Extrusión (denumită în continuare „Tubacex”), filiala acesteia Acería de Álava și Fogasa, precum și unele acorduri de reșalonare și fracționare a cotizațiilor încheiate de întreprinderile menționate și TGSS conțineau elemente de ajutor acordat ilegal și incompatibile cu piața comună în temeiul articolului 87 CE și al Deciziei 3855/91/CECA a Comisiei din 27 noiembrie 1991 de instituire a normelor comunitare pentru ajutoarele din siderurgie (JO L 362, p. 57), „în măsura în care rata dobânzii aplicate [era] inferioară ratei practicate pe piață”. Astfel, potrivit Comisiei, aplicarea unei rate legale a dobânzii de 9 % la acordurile în litigiu nu corespundea condițiilor normale ale pieței, în care rata medie a dobânzii aplicată de băncile private din Spania la împrumuturile pe termen mai lung de trei ani era considerabil mai ridicată.
- 21 La 29 aprilie 1999, Curtea a pronunțat hotărârea în cauza C-342/96 (Rec., p. I-2459, denumită în continuare „Hotărârea Tubacex”). Mai întâi, aceasta a constatat că Fogasa nu acorda împrumuturi întreprinderilor aflate în faliment sau în dificultate, însă dădea curs tuturor cererilor legitime ale angajaților cu bani pe care îi plătea și pe care îi recupera ulterior de la întreprinderi. Aceasta a adăugat faptul că Fogasa putea încheia acorduri de rambursare care să îi permită să eșaloneze sau să fracționeze sumele datorate și că, de asemenea, TGSS putea acorda eșalonări sau fracționări ale plății datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială. În continuare, Curtea a arătat că statul nu s-a comportat ca un investitor public a cărui intervenție ar trebui comparată cu comportamentul unui investitor privat care își plasează capitalul în scopul unei rentabilizări a acestuia într-un termen mai scurt sau mai lung, ci ca „un creditor public care, precum un creditor privat, încearcă să recupereze sume care îi sunt datorate și care, în acest scop, încheie acorduri cu debitorul, în temeiul cărora datoriile acumulate sunt eșalonate sau fracționate în scopul de a facilita rambursarea lor” (punctul 46). Aceasta a precizat că acordurile în cauză au fost încheiate întrucât Tubacex avea deja obligația legală de a rambursa salariile plătite de Fogasa și de a plăti datoriile aferente

cotizațiilor de securitate socială și că, prin urmare, acestea nu au condus la nașterea unor noi datorii ale Tubacex față de autoritățile publice (punctul 47). În sfârșit, Curtea a declarat că „dobânda aplicată în mod normal acestui tip de creanțe este aceea destinată să repare prejudiciul suportat de creditor din cauza întârzierii în executarea de către debitor a obligației acestuia de a-și plăti datoria, și anume dobânzile moratorii” și că, „[în] ipoteza în care rata dobânzilor moratorii aplicată datoriiilor față de un creditor public ar fi diferită de aceea practică pentru datoriile față de un creditor privat, ar trebui să se rețină această din urmă rată în cazul în care ar fi mai mare decât prima” (punctul 48). Având în vedere aceste elemente, Curtea a anulat Decizia 97/21 „în măsura în care aceasta declară incompatibile cu articolul [87 CE] măsurile adoptate de Regatul Spaniei în favoarea [Tubacex], dacă rata dobânzii de 9 % aplicată sumelor datorate de aceasta din urmă către [Fogasa] și către TGSS este inferioară ratei practicate pe piață”.

- 22 În cauza C-479/98, Comisia a informat Curtea prin scrisoarea din 17 iunie 1999 că, având în vedere Hotărârea Tubacex, intenționa să efectueze revocarea parțială a Deciziei din 28 octombrie 1998 și redeschiderea procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE pentru a obține în prealabil observațiile terților interesați. Prin urmare, aceasta a solicitat suspendarea procedurii în cauza respectivă în așteptarea revocării parțiale, în conformitate cu articolul 82a alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de procedură al Curții. Prin Decizia din 1 iulie 1999, președintele Curții a admis cererea.
- 23 În urma Hotărârii Tubacex, Comisia a reexaminat Decizia din 28 octombrie 1998. Prin scrisoarea din 16 februarie 2000, aceasta a comunicat guvernului spaniol decizia sa de a deschide procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE cu privire la „elementele de ajutor [...] cunoscute ca fiind incompatibile cu piața comună menționate la articolul 1 din Decizia [din 28 octombrie 1998]” și l-a invitat să își prezinte observațiile. Celelalte state membre și părțile interesate au fost informate de inițierea acestei proceduri și au fost invitate să își prezinte observațiile eventuale prin publicarea acestei scrisori în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* din 15 aprilie 2000 (JO C 110, p. 33). Guvernul spaniol a comunicat observațiile sale prin scrisoarea din 19 aprilie 2000.
- 24 La 20 septembrie 2000, Comisia a adoptat Decizia 2001/43/CE de modificare a Deciziei din 28 octombrie 1998 (JO 2001, L 11, p. 46, denumită în continuare „Decizia din 20 septembrie 2000”).
- 25 Punctul V „Evaluare” din Decizia din 20 septembrie 2000 are următorul cuprins:

„(20) Comisia trebuie să stabilească dacă elementele cunoscute ca fiind incompatibile cu piața comună menționate la articolul 1 din Decizia [din 28 octombrie 1998] constituie ajutoare de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE. Dacă se constată că s-a acordat un ajutor de stat în speță, atunci Comisia trebuie să verifice dacă acesta este compatibil cu piața comună.

(21) Elementele de fapt și de drept din Hotărârea Tubacex sunt asemănătoare celor pe care Spania le-a invocat în fața Curții de Justiție în cauza C-479/98, precum și celor pe care Sniace le-a invocat în fața Tribunalului de Primă Instanță în cauza T-190/99 împotriva Deciziei [din 28 octombrie 1998]. Comisia consideră că argumentul formulat de Curte în hotărârea respectivă se aplică și acordurilor încheiate între Sniace și Fogasa, precum și acordurilor încheiate între Sniace și [TGSS], despre care s-a considerat, în Decizia [din 28 octombrie 1998], că includ un ajutor de stat.

(22) În primul rând, trebuie subliniat că Sniace avea deja obligația legală de a rambursa salariile plătite în avans de către Fogasa și de a se achita de datoriile aferente cotizațiilor de

securitate socială. Așadar, acordurile în litigiu nu au creat, pentru Sniace, o datorie nouă față de autoritățile publice. Astfel, în acordurile de rambursare ale Fogasa și acordurile de reeșalonare ale [TGSS], statul nu s-a comportat ca un investitor public a cărui intervenție trebuie comparată cu comportamentul unui investitor privat care își plasează capitalul în scopul unei rentabilizări a acestuia, ci ca un creditor public care, precum un creditor privat, încearcă să recupereze sumele care îi sunt datorate. În consecință, în vederea evaluării ajutoarelor de stat în litigiu, Comisia trebuie să compare dobânzile moratorii aplicate datoriilor față de creditorul public cu cele aplicate datoriilor față de creditori privați în împrejurări similare.

(23) Cu toate acestea, trebuie semnalat că situațiile speciale ale debitorilor și creditorilor sunt în măsură să îngreuneze stabilirea comportamentului comun pe care l-ar adopta creditorii privați care caută să recupereze sumele care le sunt datorate. În consecință, Comisia trebuie să își bazeze evaluarea pe analiza comportamentului creditorilor privați de la caz la caz.

(24) În speță, în urma cererii înaintate de Sniace în 1992, instanțele spaniole au declarat întreprinderea în stare de încetare de plăți în martie 1993. Făcând uz de dreptul lor de abținere, creditorii publici nu au participat la acordul din octombrie 1996 încheiat între creditori în cadrul procedurii de încetare de plăți. Astfel cum a constatat Comisia în decizia de deschidere a procedurii, făcând uz de dreptul lor de abținere, creditorii publici și-au protejat astfel toate creanțele.

(25) Acordurile dintre Fogasa și Sniace, pe de o parte, și dintre Securitate Socială și Sniace, pe de altă parte, nu au acordat un tratament preferențial acestei întreprinderi față de tratamentul prevăzut de acordul încheiat între creditorii privați.

(26) Cu toate acestea, condițiile oferite creditorilor privați nu erau identice cu cele acordate creditorilor publici în temeiul statutului, garanțiilor și a dreptului de abținere de care beneficiază instituțiile publice. În consecință, Comisia consideră că această abordare comparativă nu constituie, în speță, o aplicare corectă a criteriului «creditorului privat», astfel cum a fost definit de Curte, care – astfel cum a subliniat în Hotărârea din 29 iunie 1999 în cauza DMT (C-256/97) – presupune să se compare comportamentul creditorilor publici implicați cu comportamentul unui creditor privat ipotetic care se află, pe cât posibil, în aceeași situație.

(27) Comisia constată că articolul 1108 din Codul civil spaniol prevede că rata legală a dobânzii este cea care se aplică la repararea prejudiciului suferit de creditor atunci când debitorul este în întârziere de plăți și nu s-a stabilit o altă rată a dobânzii. În plus, articolul 312 din Codul comercial spaniol prevede că, în cazul unui împrumut de bani și în absența unui acord specific între părți, debitorul este obligat să ramburseze valoarea legală [...] a datoriei la data rambursării. În consecință, rata legală a dobânzii ar reprezenta rata cea mai ridicată pe care un creditor privat ar putea spera să o obțină dacă ar urmări o acțiune în justiție pentru recuperarea datoriei.

(28) În consecință, un creditor privat nu ar fi putut obține de la debitor o rată a dobânzii aplicate arieratelor mai ridicată decât rata legală a dobânzii cu titlu de compensație pentru abținerea de a recurge la mijloacele legale în vedere recuperării datoriei.

(29) În sfârșit, trebuie atrasă atenția asupra situației speciale în care se afla Sniace la data încheierii acordurilor de reeșalonare cu Fogasa și [TGSS]. Întreprinderea se confrunța cu grave probleme financiare, care au condus-o la încetarea plăților și i-au compromis serios șansele de supraviețuire. Astfel cum a indicat Comisia în Decizia [din 28 octombrie 1998],

prin evitarea efectuării unei recuperări prin intermediul unei executări silite pentru a nu risca să provoace lichidarea întreprinderii, [TGSS] a acționat astfel încât să își mărească șansele de a recupera această datorie.

(30) Pe baza considerațiilor anterioare, Comisia a recunoscut că, în speță, ceea ce Spania a încercat prin reeșalonarea datoriilor avute de Sniace și prin aplicarea ratei legale a dobânzii a fost creșterea la maxim a posibilităților de recuperare a sumelor care îi erau datorate fără a suferi pierderi financiare. În consecință, Spania s-a comportat precum ar fi procedat un creditor privat ipotetic în situație identică cu a sa față de Sniace.”

26 În lumina acestor considerații, Comisia a concluzionat în Decizia din 20 septembrie 2000 că „acordurile de rambursare încheiate între Fogasa și Sniace și acordul de reeșalonare încheiat între Securitatea Socială și Sniace nu [constituiau] ajutoare de stat” (considerentul 31) și că, în consecință, „[era] necesară modificarea deciziei acesteia” [din 28 octombrie 1998]” (considerentul 32).

27 Dispozitivul Deciziei din 20 septembrie 2000 prevede:

„Articolul 1

Decizia [din 28 octombrie 1998] se modifică după cum urmează:

1) Alineatul (1) de la articolul 1 se înlocuiește cu alineatul următor:

„Următoarele măsuri aplicate de Spania în favoarea [Sniace] nu constituie ajutoare de stat:

- a) Acordul din 8 martie 1996 (modificat prin Acordul din 7 mai 1996) încheiat între Sniace și [TGSS] pentru reeșalonarea unei datorii în cuantum total de 2 903 381 848 [ESP] (și anume 17 449 676,34 de euro) cu titlu de principal, astfel cum a fost modificat din nou prin Acordul din 30 septembrie 1997 privind reeșalonarea unor datorii în cuantum total de 3 510 387 323 [ESP] (și anume 21 097 852,72 de euro) cu titlu de principal, și
- b) Acordurile din 5 noiembrie 1993 și din 31 octombrie 1995 încheiate între Sniace și [Fogasa] privind două sume de 1 362 708 700 [ESP] (și anume 8 190 044,23 de euro) și, respectiv, de 339 459 878 [ESP] (și anume 2 040 194,96 de euro).”

2) Articolul 2 se abrogă.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Regatului Spaniei.”

28 În continuare, se va face trimitere la Decizia din 28 octombrie 1998, astfel cum a fost modificată prin Decizia din 20 septembrie 2000, prin expresia „decizia atacată”.

29 Prin Ordonanța din 4 decembrie 2000, președintele Curții a ordonat radierea cauzei C-479/98 din registrul Curții.”

Procedura

- 30 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 11 februarie 1999, reclamanta a introdus prezenta acțiune în anularea parțială a Deciziei din 28 octombrie 1998.
- 31 Prin înscris separat, înregistrat la grefa Tribunalului la 21 mai 2001, Comisia a invocat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 din Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 32 Prin înscris separat, înregistrat la grefa Tribunalului la 8 iulie 1999, Regatul Spaniei a formulat o cerere de intervenție în prezenta cauză în susținerea concluziilor Comisiei. Prin Ordonanța din 11 octombrie 2001, președintele Camerei a cincea extinse a Tribunalului a admis cererea.
- 33 Prin Ordonanța din 10 decembrie 1999, președintele Camerei a cincea extinse a Tribunalului, a suspendat prezenta procedură până la pronunțarea Hotărârii Curții în cauza C-479/98, în conformitate cu articolul 47 al treilea paragraf din Statutul (CE) al Curții de Justiție (devenit articolul 54 al treilea paragraf din Statutul Curții de Justiție), articolul 77 litera (a) și articolul 78 din Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 34 Prin scrisoarea din 24 ianuarie 2001, grefa Tribunalului a invitat părțile principale să-și prezinte observațiile privind continuarea prezentei proceduri având în vedere Decizia din 20 septembrie 2000 și Ordonanța de radiere a președintelui Curții din 4 decembrie 2000, citată anterior. Reclamanta a prezentat observații prin scrisoarea înregistrată la grefa Tribunalului la 12 februarie 2001, în care și-a reformulat în special concluziile (a se vedea punctul 41 de mai jos). Prin scrisoarea înregistrată la grefă la 16 februarie 2001, Comisia a precizat, în esență, că obiectul prezentei proceduri nu a fost afectat de Decizia din 20 septembrie 2000.
- 35 La 11 aprilie 2001, reclamanta și-a prezentat observațiile cu privire la excepția de inadmisibilitate.
- 36 Prin Ordonanța din 8 octombrie 2001, Tribunalul (Camera a cincea extinsă) a unit excepția de inadmisibilitate cu fondul.
- 37 La 14 februarie 2002, Regatul Spaniei a depus memoriul în intervenție, cu privire la care părțile principale au prezentat observații.
- 38 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a cincea extinsă) a hotărât deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii, a invitat Comisia să prezinte anumite documente și Regatul Spaniei să răspundă la anumite întrebări scrise și să prezinte un anumit document. Comisia și Regatul Spaniei s-au conformat acestor cereri în termenul stabilit. De asemenea, Tribunalul a invitat reclamanta să răspundă oral la o întrebare în ședință.
- 39 În ședința din 23 octombrie 2003, au fost ascultate susținerile orale ale părților, precum și răspunsurile acestora la întrebările Tribunalului.

Concluziile părților

- 40 În cerere, reclamanta solicită Tribunalului:
- anularea articolului 1 din Decizia din 28 octombrie 1998 în măsura în care Comisia declară că:

„1. neplata creanțelor, a penalităților de întârziere și a dobânzilor datorate către [TGSS], precum și acordurile de reeșalonare a datoriei încheiate între Sniace și [TGSS] la 8 martie 1996, 7 mai 1996 și 30 septembrie 1997, și

2. neplata creanțelor și a dobânzilor moratorii datorate către [...] Fogasa, precum și acordurile încheiate între Sniace și [...] Fogasa la 5 noiembrie 1993 și 31 octombrie 1995,

cu excepția ratelor dobânzilor diferite de rata pieței, nu constituie ajutoare acordate de stat în sensul articolului [87 alineatul (1) CE]”;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

41 În scrisoarea din 12 februarie 2001 (a se vedea punctul 34 de mai sus), reclamanta își modifică primul capăt de cerere după cum urmează:

„anularea articolului 1 din [decizia atacată] în măsura în care Comisia declară că:

neplata creanțelor, a penalităților de întârziere și a dobânzilor datorate către [TGSS], precum și acordurile de reeșalonare a datoriei încheiate între Sniace și acest organism la 8 martie 1996, 7 mai 1996 și 30 septembrie 1997, și

neplata creanțelor și a dobânzilor moratorii datorate către Fogasa, precum și Acordurile încheiate între Sniace și Fogasa la 5 noiembrie 1993 și 31 octombrie 1995

nu constituie ajutoare acordate de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE”.

42 În observațiile privind excepția de inadmisibilitate, reclamanta solicită Tribunalului să declare acțiunea admisibilă.

43 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii ca inadmisibilă;

— în orice caz, respingerea acțiunii ca neîntemeiată;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

44 Regatul Spaniei, intervenient, solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii ca inadmisibilă;

— în subsidiar, respingerea acțiunii ca neîntemeiată;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitate

45 Comisia și Regatul Spaniei susțin inadmisibilitatea acțiunii pe motiv că, pe de o parte, reclamanta nu justifică interesul de a acționa, iar pe de altă parte, decizia atacată nu o privește în mod individual pe reclamantă.

Cu privire la lipsa interesului de a acționa

Argumentele părților

- 46 Comisia precizează că, în Decizia din 20 septembrie 2000, constată că nici acordurile de reeșalonare și de rambursare ca atare, nici ratele dobânzilor pe care le prevăd acordurile nu constituie ajutoare acordate de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE. Aceasta susține că decizia a devenit definitivă din moment ce reclamanta nu a formulat o acțiune în anularea acesteia și că, prin urmare, concluziile, astfel cum sunt formulate în cererea introductivă, sunt cele care circumscriu obiectul litigiului. Aceste concluzii nu se referă decât la articolul 1 din Decizia din 28 octombrie 1998, exclusiv în măsura în care nerecuperarea de către TGSS și Fogasa a „creanțelor, a penalităților de întârziere și a dobânzilor” de la Sniace nu se consideră ajutor acordat de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE.
- 47 Comisia susține că reclamanta nu are interesul de a acționa. Aceasta afirmă că, dacă Tribunalul ar trebui să admită concluziile în anulare a cererii, acest lucru „nu ar afecta caracterul definitiv al Deciziei [din 20 septembrie 2000] și nu ar schimba cu nimic versiunea Deciziei [din 28 octombrie 1998] astfel cum a fost modificată”. Astfel, „s-ar menține, chiar și după anularea articolului 1 din Decizia [din 28 octombrie 1998] în condițiile cerute de reclamantă, versiunea definitivă a articolului 1 alineatul (1) din Decizia din [28 octombrie 1998] astfel cum a fost modificată prin Decizia [din 20 septembrie 2000], care a stabilit în mod expres că măsurile în litigiu nu constituie ajutor de stat”.
- 48 În duplica sa, Comisia afirmă că Decizia din 20 septembrie 2000 „nu este o simplă «rectificare» a Deciziei [din 28 octombrie 1998] și nici nu o înlocuiește, ci, din contră, constituie o nouă evaluare completă, inclusiv a ajutoarelor care fuseseră deja declarate compatibile cu piața comună în Decizia sa [din 28 octombrie 1998]”. Aceasta precizează că procedura inițiată în temeiul articolului 88 alineatul (2) CE în urma Hotărârii Tubacex (a se vedea punctul 23 de mai sus) nu includea doar problema ratelor dobânzii, ci se referea la „toate măsurile care au condus la adoptarea Deciziei [din 28 octombrie 1998], dar ținând deja seama de [hotărârea respectivă]”. De asemenea, în Decizia din 20 septembrie 2000, aceasta a „examinat și evaluat în mod explicit și general măsurile respective din punctul de vedere al dreptului în materia ajutoarelor, în special al acordurilor încheiate între Fogasa sau [TGSS] și Sniace”. Prin urmare, reclamanta ar fi trebuit „de asemenea” să formuleze o acțiune în anularea Deciziei din 20 septembrie 2000.
- 49 Regatul Spaniei afirmă că articolul 1 alineatul (1) din Decizia din [28 octombrie 1998] a „rămas fără conținut după modificarea introdusă prin Decizia [din 20 septembrie 2000]” și că prezenta acțiune a rămas așadar fără obiect.
- 50 Reclamanta subliniază că concluziile în anulare formulate în cerere nu se referă la Decizia din 28 octombrie 1998 decât în măsura în care Comisia a declarat aici că „neplata creanțelor, a penalităților de întârziere și a dobânzilor datorate către [TGSS], precum și acordurile de reeșalonare a datoriei încheiate între Sniace și acest organism și neplata creanțelor și a dobânzilor moratorii datorate către [...] Fogasa, precum și acordurile încheiate între Sniace și Fogasa, nu constituie ajutoare de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE”. Aceste concluzii nu privesc declarația menționată la articolul 1 din decizie, conform căreia „diferența dintre ratele dobânzilor convenite în acorduri, pe de o parte, și rata mai ridicată practică pe piață, pe de altă parte, constituie ajutor de stat”.

- 51 Reclamanta precizează că Decizia din 20 septembrie 2000 a modificat parțial Decizia din 28 octombrie 1998 în sensul că, în aceasta, Comisia consideră că diferența menționată între ratele dobânzii nu constituie, de asemenea, un ajutor de stat. Decizia din 20 septembrie 2000 nu modifică celelalte aspecte ale Deciziei din 28 octombrie 1998 și mai ales aspectul criticat în cerere. Obiectul litigiului, astfel cum a fost formulat în cerere, rămâne așadar neschimbat.
- 52 Reclamanta adaugă că, chiar dacă ar trebui să se considere că Decizia din 20 septembrie 2000 a abrogat-o și a înlocuit-o pe cea din 28 octombrie 1998, ar avea dreptul să-și adapteze concluziile, astfel cum a procedat în scrisoarea din 12 februarie 2001 (a se vedea punctele 34 și 41 de mai sus). În acest sens, invocă Hotărârea Curții din 3 martie 1982, Alpha Steel/Comisia (14/81, Rec., p. 749).
- 53 Pentru aceste diverse motive, reclamanta susține că-și demonstrează interesul de a acționa.

Aprecierea Tribunalului

- 54 În prealabil, trebuie amintit că modificarea, pe parcursul procesului, a deciziei atacate constituie un element nou care permite reclamantului să-și adapteze motivele și concluziile (Hotărârea Alpha Steel/Comisia, citată anterior, punctul 8; Hotărârea Tribunalului din 3 februarie 2000, CCRE/Comisia, T-46/98 și T-151/98, Rec., p. II-167, punctele 33–36 și Hotărârea Tribunalului din 28 februarie 2002, Kvaerner Warnow Werft/Comisia, T-227/99 și T-134/00, Rec., p. II-1205, punctul 22).
- 55 În Decizia din 28 octombrie 1998, Comisia a considerat, în special, că Acordul din 8 martie 1996, astfel cum a fost modificat prin Acordurile din 7 mai 1996 și din 30 septembrie 1997, încheiate între Sniace și TGSS, ca și Acordurile din 5 noiembrie 1993 și din 31 octombrie 1995, încheiate între Sniace și Fogasa, nu constituie ajutoare de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE decât „în măsura în care rata dobânzii era inferioară ratei pieței”. În cerere, reclamanta dorește anularea acestui aspect al Deciziei din 28 octombrie 1998 susținând, mai ales, că „ajutorul de stat [...] cuprinde toate cotizațiile sociale datorate încă, plus penalități de întârziere și dobânzi conform ratei de piață, [precum și] toate sumele datorate către Fogasa, plus dobânzi la rata de piață”. În ceea ce privește TGSS, reclamanta susține, în special, că faptul că acest organism a tolerat, cel puțin din 1991, ca Sniace să nu plătească datoriile aferente cotizațiilor de securitate socială, faptul că, în 1996 și 1997, nu a întreprins recuperarea creanțelor sale în pofida faptului că Sniace nu a respectat Acordurile din 8 martie și din 7 mai 1996, ci, din contră, a încheiat un al treilea acord de reeșalonare, faptul că nu a solicitat garanții reale și că a renunțat la a solicita plata unor penalități de întârziere și dobânzi la rata pieței, constituie un ajutor de stat. În ceea ce privește Fogasa, reclamanta susține, în esență, că trebuie să se considere ajutor de stat faptul că organismul respectiv nu a întreprins recuperarea creanțelor de la Sniace, deși societatea nu respectase Acordurile din 5 noiembrie 1993 și din 31 octombrie 1995 și faptul că nu a prevăzut plata unor penalități de întârziere și dobânzi moratorii în acordurile respective.
- 56 Prin Decizia din 20 septembrie 2000, Comisia a modificat Decizia din 28 octombrie 1998 fără să o abroge și să o înlocuiască. Singura schimbare survenită este aceea că, aplicând criteriul creditorului privat în locul criteriului investitorului privat, Comisia a considerat că ratele dobânzii practicate de TGSS și Fogasa în cadrul acordurilor de reeșalonare și de rambursare încheiate cu Sniace nu constituiau, de asemenea, un ajutor de stat. Așadar, aspectul Deciziei din 28 octombrie 1998 vizat de concluziile în anulare a cererii introductive nu a fost afectat decât în plan secundar de Decizia din 20 septembrie 2000. Aceasta din urmă trebuie considerată un element nou care permite reclamantei să-și adapteze motivele și concluziile, după cum a procedat în scrisoarea din 12 februarie 2001. Astfel, ar fi contrară bunei

administrării a justiției și necesității de economie a procedurii obligarea reclamantei la introducerea unei noi acțiuni în anulare în fața Tribunalului împotriva Deciziei din 20 septembrie 2000.

57 Rezultă că reclamanta are un interes în obținerea anulării deciziei atacate.

Cu privire la întrebarea dacă reclamanta este vizată în mod individual

Argumentele părților

Comisia amintește că, potrivit unei jurisprudențe constante, alte subiecte decât destinatarii unei decizii nu pot pretinde că aceasta le privește în mod individual decât dacă această decizie le afectează în considerarea anumitor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca urmare a acestui fapt, le individualizează într-un mod analog celui al destinatarului (Hotărârea Curții din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, Rec., p. 197).

58 Aceasta declară că, în materia controlului ajutoarelor de stat, o decizie a Comisiei de închidere a unei proceduri deschise în temeiul articolului 88 alineatul (2) CE privește în mod individual întreprinderile aflate la originea plângerii care a condus la această procedură și ale căror care observații au fost ascultate, observații care au determinat desfășurarea procedurii, dacă, cu toate acestea, poziția lor pe piață este afectată considerabil de măsura de ajutor care face obiectul deciziei respective (Hotărârea Curții din 28 ianuarie 1986, COFAZ și alții/Comisia, 169/84, Rec., p. 391, punctele 24 și 25, și Hotărârea Curții din 23 mai 2000, Comité d'entreprise de la Société française de production și alții/Comisia, C-106/98 P, Rec., p. I-3659, punctul 40, Hotărârea Tribunalului din 27 aprilie 1995, ASPEC și alții/Comisia, T-435/93, Rec., p. II-1281, punctul 63, și Hotărârea Tribunalului din 15 septembrie 1998, BP Chemicals/Comisia, T-11/95, Rec., p. II-3235, punctul 72). Aceasta subliniază că, în Hotărârea Comité d'entreprise de la Société française de production și alții/Comisia, citată anterior, Curtea a declarat că „o întreprindere nu se poate prevala numai de calitatea sa de concurentă în raport cu întreprinderea beneficiară, ci trebuie să dovedească, în plus, având în vedere gradul participării eventuale la procedură și gradul afectării poziției sale pe piață, că se află într-o situație de fapt care o individualizează într-un mod analog celui în care este individualizat destinatarul” (punctul 41).

59 Or, în speță, reclamanta nu demonstrează în cererea introductivă în mod suficient de detaliat că poziția sa pe piață a fost afectată considerabil de preținsele ajutoare acordate în favoarea Sniace, nici nu invocă circumstanțe de fapt care să o individualizeze în același mod ca destinatarul. Aceasta se mulțumește să invoce argumente cu caracter general și nu prezintă nicio dovadă privind efectele preținsele ajutoare asupra situației sale specifice.

60 În orice caz, potrivit Comisiei, nu rezultă că preținsele ajutoare au afectat considerabil poziția reclamantei.

61 În acest sens, Comisia subliniază, în primul rând, că reclamanta este „de departe” cel mai important producător de fibre de viscoză și că, din 1991, și-a îmbunătățit considerabil rezultatele pe piața respectivă. În susținerea afirmațiilor sale, aceasta invocă următoarele elemente:

— grupul căruia îi aparține reclamanta produce anual circa 275 000 de tone de fibre de celuloză și este unul dintre principalii trei lideri mondiali pe piața fibrelor de viscoză;

- reclamanta și societățile Säteri și Courtaulds plc reprezintă împreună aproximativ 90 % din producția comunitară de fibre de viscoză;
- între 1991 și 1997, cota de piață a reclamantei pe piața mondială a fibrelor de viscoză artificiale și sintetice de filat a crescut constant, ajungând de la 9,2 la 16,4 %;
- între 1991 și 1997, producția reclamantei a crescut continuu, ajungând de la 152 700 de tone pe an la 270 800 de tone pe an;
- în ceea ce o privește pe reclamantă, „anul 1995 s-a [...] caracterizat printr-o creștere foarte mare, 1996 prin utilizarea integrală a capacităților de producție, 1997 printr-o producție record și, în sfârșit, 1998 prin rezultate record”;
- reclamanta a anunțat rezultate bune pentru primul trimestru din anul 1999;
- pentru al treilea trimestru din anul 1997, aceasta a anunțat o creștere a prețurilor de vânzare, „independența sa crescândă față de presiunea prețurilor de pe piața mondială” și necesitatea importului pentru satisfacerea cererii;
- cifra de afaceri consolidată a reclamantei a crescut cu 7,2 % între primul semestru din 2000 și perioada corespunzătoare din 2001.

62 În memoriul în apărare, Comisia adaugă că, din datele comunicate de reclamantă, reiese că aceasta a reușit să își majoreze cotele de piață în Comunitate între 1995 și 2000, în timp ce, în aceeași perioadă, cotele concurenților săi (cu excepția Säteri) s-au diminuat continuu.

63 În al doilea rând, Comisia afirmă că problemele care există pe piață și care au cauzat diminuarea cererii, supracapacitățile temporare de producție și scăderea prețurilor nu sunt consecința pretinselor ajutoare acordate în favoarea Sniace, ci a unor factori externi ca, de exemplu, importurile provenind din Asia, caracterul slab al debușeurilor potențiale pe piețele de export din Asia, obstacolele comerciale la exportul către țări terțe cu care s-au confruntat producătorii europeni și diminuarea cumpărării de articole pe bază de viscoză în Europa.

64 În al treilea rând, Comisia precizează că Sniace nu produce decât 25 000 de tone pe an de fibre de viscoză și că se numără printre micii producători europeni și mondiali. Aceasta precizează că societatea a trebuit să facă față multor probleme economice, precum și unor conflicte sociale, ceea ce a obligat-o să își întrerupă producția în decursul unei mari părți din anii '90. Aceasta amintește că Sniace s-a aflat în stare de încetare de plăți din martie 1993 până în octombrie 1996.

65 Regatul Spaniei adaugă faptul că reclamanta nu invocă nicio calitate ce îi este specifică care să o individualizeze într-un mod analog celui al destinatarului deciziei atacate. Acesta subliniază că simplul fapt că reclamanta este o întreprindere concurentă a beneficiarului pretinselor ajutoare nu este suficient ca să o individualizeze.

66 Reclamanta susține că decizia atacată o privește în mod individual.

67 În primul rând, aceasta amintește că a fost autoarea plângerii care a determinat inițierea procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE și că a participat activ la procedură.

68 În al doilea rând, reclamanta afirmă că preținsele ajutoare au cauzat un prejudiciu considerabil poziției sale concurențiale pe piața fibrelor de viscoză. Aceasta afirmă că există o concurență

intensă între ea și Sniace pe piața respectivă, care este în declin constant de mai mulți ani și este afectată de ample supracapacități de producție. Concurența la nivelul prețurilor este intensă, iar Sniace este în măsură, grație pretinselor ajutoarelor, să vândă produsele sale cu 20 % mai ieftin decât concurenții săi în Uniunea Europeană. Reclamanta consideră că dovezile pe care le-a prezentat în cerere și în anexele la aceasta, precum și trimiterile făcute la observațiile concurenților săi citate în Decizia din 28 octombrie 1998 demonstrează în mod suficient că decizia atacată o privește în mod individual. Aceasta pretinde că elementele pe care le invocă în înscrisurile sale demonstrează că „toți concurenții societății Sniace se confruntă cu o concurență semnificativă la nivelul prețurilor și sunt obligați, cu toate că structura costurilor acestora este mai bună, să ia alte măsuri de raționalizare deoarece Sniace este menținută în viață în mod artificial” și că „situația de ansamblu, cel puțin nefavorabilă, o privește și pe reclamantă care și-a optimizat echipamentele și structura costurilor și obține rezultate bune grație unei politici comerciale concepute pe baze noi și în pofida unui mediu economic dificil”. Aceasta admite că dificultățile cu care se confruntă pe piața fibrelor de viscoză au o influență asupra prețului produsului, dar precizează că, „în cadrul creat de datele externe ale pieței”, pretinsele ajutoare i-au constrâns ele însele pe concurenții societății Sniace să scadă prețurile și să ia măsuri de raționalizare.

- 69 În opinia reclamantei, Comisia nu îi poate nega calitatea procesuală activă pe motiv că deține o poziție importantă pe piață sau că și-a ridicat nivelul vânzărilor în decursul perioadei respective. În hotărârile citate de Comisie, instanța comunitară nu a ținut deloc de acești factori atunci când a considerat că deciziile atacate nu le priveau pe reclamante în mod individual. În Hotărârea din 5 noiembrie 1997, Ducros/Comisia (T-149/95, Rec., p. II-2031), Tribunalul a considerat că situația întreprinderii în cauză pe piață era afectată de o decizie a Comisiei pentru autorizarea acordării unui ajutor deoarece exista un raport de concurență între întreprindere și beneficiarul ajutorului. Reclamanta adaugă că rezultatele pozitive pe care le-a obținut ar fi fost și mai bune dacă Sniace nu ar fi fost în măsură să aplice o „politică a prețurilor agresivă [...] care a fost posibilă prin intermediul ajutoarelor”. În final, aceasta susține că pretinsele ajutoare i-au permis societății să se mențină pe piață în mod artificial în timp ce dispariția acesteia ar fi implicat, pentru concurenți, o reducere a capacităților excedentare și o îmbunătățire a situației comerciale.
- 70 Reclamanta afirmă că „cercul întreprinderilor care au calitate procesuală activă trebuie determinat în funcție de finalitatea dispozițiilor în materia ajutoarelor”. În consecință, aceasta consideră că criteriile pe care le-au folosit Comisia și instanța comunitară la stabilirea existenței eventuale a unei „atingeri substanțiale sau denaturări a concurenței” în sensul articolului 87 alineatul (1) CE pot, de asemenea, să se aplice și la a stabili dacă o întreprindere are calitate procesuală activă. Aceasta subliniază că, în opinia Comisiei, concurența este, de asemenea, afectată în sensul dispoziției menționate atunci când, ca și în speță, ajutoarele sunt acordate într-un „sector deosebit de problematic”, iar ajutoarele pentru întreprinderile în dificultate au tendința ca, prin însăși natura lor, să denatureze concurența. De asemenea, aceasta invocă jurisprudența conform căreia „cuantumul relativ redus al unui ajutor sau dimensiunea relativ modestă a întreprinderii beneficiare nu exclud *a priori* eventualitatea afectării comerțului dintre statele membre” (Hotărârea ASPEC și alții/Comisia, citată anterior, punctul 64, și Hotărârea BP Chemicals/Comisia, citată anterior, punctul 72). În sfârșit, reclamanta afirmă că pretinsele ajutoare acordate în favoarea Sniace erau ajutoare pentru funcționare și că acestea implică practic întotdeauna o denaturare substanțială a concurenței.
- 71 În al treilea rând, reclamanta susține că afirmațiile Comisiei referitoare la poziția societății Sniace pe piața fibrelor de viscoză sunt în contradicție directă cu unele constatări prezente în Decizia din 28 octombrie 1998. Aceasta indică, în special, că Sniace avea o cotă de piață în Comunitate situată între 10,3 și 13 % și că, în Spania, avea o cotă de piață de 35,5 % în 2000.

Aceasta adaugă că pagina de primire de pe site-ul internet al Sniace menționează că aceasta este unul dintre cei mai importanți producători de viscoză din Europa.

Aprecierea Tribunalului

- 72 În conformitate cu o jurisprudență constantă, alte subiecte decât destinatarii unei decizii nu pot pretinde că aceasta le privește în mod individual decât dacă această decizie le „afectează în considerarea anumitor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca urmare a acestui fapt, le individualizează într-un mod analog celui al destinatarului” (Hotărârea Plaumann/Comisia, citată anterior, Rec., p. 197, 223, și Hotărârea Comité d’entreprise de la Société française de production și alții/Comisia, citată anterior, punctul 39).
- 73 În ceea ce privește, în special, domeniul ajutoarelor de stat, au fost recunoscute ca fiind vizate în mod individual de o decizie a Comisiei de închidere a procedurii oficiale de investigare, inițiată în temeiul articolului 88 alineatul (2) CE, în privința unui ajutor individual, în afara întreprinderii beneficiare, întreprinderile concurente ale acesteia din urmă care au jucat un rol activ în cadrul acestei proceduri, în măsura în care poziția acestora pe piață este afectată în mod substanțial de ajutorul care face obiectul deciziei atacate (Hotărârea Cofaz și alții/Comisia, citată anterior, punctul 25).
- 74 Așadar, o întreprindere nu se poate prevala numai de calitatea sa de concurentă în raport cu întreprinderea beneficiară, ci trebuie să dovedească, în plus, având în vedere gradul participării eventuale la procedură și de importanța afectării poziției sale pe piață, că se află într-o situație de fapt care o individualizează într-un mod analog celui în care este individualizat destinatarul deciziei (Hotărârea Comité d’entreprise de la Société française de production și alții/Comisia, citată anterior, punctul 41).
- 75 În speță, este cert că reclamanta și Sniace sunt prezente pe piața fibrelor de viscoză. De altfel, în mai multe părți din Decizia din 28 octombrie 1998, Comisia califică în mod expres reclamanta ca fiind concurent al Sniace. Așadar, trebuie examinat în ce măsură participarea reclamantei la procedură și afectarea poziției sale pe piață sunt de natură să o individualizeze în conformitate cu articolul 230 CE.
- 76 În primul rând, în ceea ce privește participarea la procedură, trebuie constatat că plângerea detaliată din data de 4 iulie 1996, depusă de reclamantă și completată prin scrisorile din 26 noiembrie și 9 decembrie 1996, este cea care se află la originea deschiderii procedurii. Desigur, Comisia a considerat, la început, că nu existau dovezi suficiente că Sniace beneficiase de ajutoare de stat și, în consecință, și-a declarat intenția de a clasa plângerea. Cu toate acestea, tocmai informațiile suplimentare și detaliate furnizate de reclamantă în scrisorile din 17 aprilie și din 18 iunie 1997 și în ședința din 17 mai 1997 au motivat Comisia să decidă să-și revizuiască poziția și să deschidă procedura în temeiul articolului 88 alineatul (2) CE.
- 77 Totodată, trebuie constatat că decizia de deschidere a procedurii se bazează în principal pe argumentele și mijloacele de probă prezentate de reclamantă. Aceasta din urmă a mai prezentat observații detaliate în scrisoarea din 27 martie 1998 în urma publicării deciziei menționate.
- 78 Așadar, s-a stabilit că reclamanta s-a aflat la originea plângerii care a determinat inițierea procedurii și că a participat activ la aceasta.

- 79 În al doilea rând, cu privire la amploarea atingerii aduse poziției reclamantei pe piață, trebuie amintit pentru început că, astfel cum reiese din punctul 28 din Hotărârea Cofaz și alții/Comisia, citată anterior, nu este de competența instanței comunitare, în stadiul examinării admisibilității, să se pronunțe cu caracter definitiv asupra raporturilor de concurență dintre reclamantă și întreprinderile beneficiare ale ajutoarelor. În acest context, reclamanta avea numai obligația de a indica în mod pertinent motivele pentru care decizia Comisiei îi poate leza interesele legitime afectând în mod substanțial poziția acesteia pe piața relevantă.
- 80 În speță, trebuie constatat că, în cererea sa introductivă, reclamanta a pus accentul pe faptul că pretensele ajutoare aduseseră atingere poziției sale concurențiale pe piața fibrelor de viscoză prin faptul că au permis societății Sniace să rămână în mod artificial în activitate, în condițiile în care piața se caracteriza printr-un număr foarte limitat de producători, printr-o concurență intensă și prin supracapacități importante.
- 81 Pentru a demonstra existența unor astfel de supracapacități, reclamanta a făcut în mod expres la anumite pagini din observațiile pe care le-a prezentat la 27 martie 1998 în urma deschiderii procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE și care sunt anexate la cererea sa. Aceste pagini conțin date referitoare la consumul, producția și capacitățile de producție de fibre de viscoză în Comunitate pentru anii 1992–1997, date care provin de la Comitetul Internațional pentru Mătase Artificială și Fibre Sintetice (Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques - CIRFS).
- 82 În plus, în ședință, reclamanta a făcut trimitere la anumite informații conținute în plângerea sa din 4 iulie 1996, de asemenea anexată la cererea sa introductivă. În plângere, aceasta a dat indicații cu privire la piața fibrelor de viscoză, a identificat producătorii de viscoză prezenți în acel moment pe piață, făcând o estimare a capacităților de producție ale acestora, și a adus precizări privind cantitățile de fibre de viscoză vândute de Sniace în perioada 1991-1995, făcând distincție, în special, între cantitățile vândute în Spania și cele exportate în Italia.
- 83 Comisia nu a prezentat niciun element de natură să conteste exactitatea informațiilor furnizate de reclamantă. Dimpotrivă, aceasta recunoaște, atât în excepția sa de inadmisibilitate, cât și în Decizia din 28 octombrie 1998, că piața fibrelor de viscoză era afectată de supracapacități. Astfel, la considerentul 74 al acestei decizii, Comisia arată în mod expres că „Sniace își desfășoară activitatea într-un sector în declin, ceea ce a adus pe unii dintre concurenții săi în situația de a-și reduce capacitățile”, că „[p]roducția acestor fibre în SEE s-a redus de la 760 000 de tone în 1992 la 684 000 de tone în 1997 (și anume o reducere de 10 %), iar consumul în cursul aceleiași perioade s-a diminuat cu 11 %” și că „rata medie de utilizare a capacităților în cursul acestei perioade era de aproximativ 84 %, ceea ce înseamnă puțin pentru un sector cu o intensitate de capital atât de mare”.
- 84 În plus, trebuie subliniat că, atât în Decizia din 28 octombrie 1998 (considerentul 80), cât și în Decizia din 20 septembrie 2000 (considerentul 29), Comisia a recunoscut că dificultățile financiare importante pe care le-a întâmpinat Sniace au compromis în mod serios șansele acesteia de supraviețuire și că, în măsura în care TGSS ar fi procedat la o recuperare prin intermediul executării silite a creanțelor sale, aceasta ar fi putut conduce la închiderea societății. Or, având în vedere numărul foarte redus de producători pe piață și supracapacitățile de producție existente acolo, dispariția societății Sniace ar fi putut avea efecte serioase asupra poziției concurențiale a producătorilor care rămâneau pe piață, conducând la o diminuare a capacităților excedentare ale acestora și la o ameliorare a situației lor comerciale. Deși, desigur, Sniace nu figura printre cei mai importanți producători de fibre de viscoză din cadrul Comunității, poziția pe care o ocupa pe piață era departe de a fi neglijabilă. Astfel, trebuie observat, în special, faptul că, la considerentul 9 al Deciziei din 28

octombrie 1998, Comisia a arătat că Sniace avea o capacitate de producție care „[se apropia de] 32 000 de tone (aproximativ 9 % din capacitatea totală la nivelul Comunității)”.

- 85 Trebuie constatat că aceste elemente sunt de natură să stabilească faptul că poziția pe piață a reclamantei este afectată în mod substanțial de decizia atacată.
- 86 Pe de altă parte, reclamanta a pus accentul pe faptul că preținsele ajutoare permiseseră societății Sniace să își vândă produsele în Comunitate la prețuri inferioare cu aproximativ 20 % față de prețul mediu al concurenților acesteia. În sprijinul acestei afirmații, reclamanta a făcut referire la declarațiile societăților Courtauld plc și Säteri, menționate la considerentele 15 și 17 ale Deciziei din 28 octombrie 1998. În replica sa, reclamanta a completat această afirmație printr-o trimitere expresă la scrisoarea din 18 iunie 1997, anexată la cererea sa introductivă, în care a furnizat Comisiei informații suplimentare privind piața europeană a fibrelor de viscoză. Această scrisoare cuprinde tabele care indică, în special pentru anii 1989–1996, cantitățile de fibre de viscoză și de modal livrate de Sniace și de reclamantă în Spania, precum și cele livrate de Sniace și de producătorii austrieci în Franța și în Italia. Scrisoarea respectivă cuprinde și mențiuni privind prețurile la import practicate de Sniace și de alți producători în Franța și în Italia, în perioada 1989–1996. În plus, reclamanta a anexat la replica sa tabele care cuprind aceleași mențiuni pentru perioada cuprinsă între 1997 și mijlocul anului 2001. Din aceste elemente diverse reiese faptul că, în majoritatea cazurilor și cu excepția producătorilor din țările din Europa de Est, prețurile societății Sniace erau inferioare celor ale altor producători europeni.
- 87 Comisia nu contestă faptul că Sniace și-a vândut produsele la prețuri inferioare celor ale concurenților săi europeni. Aceasta susține numai că scăderea generală a prețurilor cu peste 30 % observată pe piață între 1990 și 1996 nu este o consecință a acordării preținsele ajutoare în favoarea societății Sniace, ci a unor factori externi, printre care se numără importurile provenind din Asia. În plus, trebuie arătat că, în articolul publicației de specialitate *European Chemical News* anexat de Comisie la excepția de inadmisibilitate se menționează că „[o]bservatorii pieței afirmă că Sniace continuă să exercite o influență negativă asupra prețurilor care depășește capacitatea scăzută a acesteia în termeni de poziție pe piață”.
- 88 Astfel, nu poate fi exclus faptul că preținsele ajutoare, dintre care unele sunt calificate chiar de către Comisie drept „mai apreciabile” (considerentul 80 al Deciziei din 28 octombrie 1998), au permis societății Sniace să își vândă produsele la prețuri inferioare celor ale concurenților acesteia, printre care se numără reclamanta.
- 89 În sfârșit, argumentul întemeiat de Comisie pe faptul că, în anii în cauză, reclamanta a avut rezultate bune și și-a mărit producția este lipsit de orice relevanță. Astfel, afectarea substanțială a poziției pe piață avute de persoana interesată nu trebuie să se traducă în mod necesar printr-o scădere a rentabilității acesteia, o diminuare a cotei sale de piață sau înregistrarea unor pierderi de exploatare. Întrebarea adresată în acest context este aceea dacă persoana interesată s-ar afla într-o situație mai favorabilă în lipsa deciziei a cărei anulare o urmărește. Astfel cum subliniază reclamanta în mod corect, această situație poate acoperi ipoteza beneficiului nerealizat de aceasta din urmă din cauza acordării de către autoritățile publice a unui avantaj unuia dintre concurenții săi.
- 90 Din considerațiile care precedă rezultă că reclamanta a indicat în mod pertinent motivele pentru care decizia atacată putea leza interesele sale legitime prin afectarea substanțială a poziției sale pe piață. Prin urmare, trebuie concluzionat că decizia atacată o privește în mod individual.

91 Rezultă că acțiunea trebuie declarată admisibilă.

Cu privire la fond

92 Reclamanta invocă două motive în sprijinul acțiunii sale. Primul motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 87 alineatul (1) CE, iar cel de al doilea pe încălcarea obligației de motivare.

Argumentele părților

93 În cadrul primului motiv, reclamanta susține pentru început că, în Hotărârea Tubacex, Comisia nu s-a pronunțat decât cu privire la existența unor elemente de ajutor de stat în anumite modalități ale acordurilor de reeșalonare și de rambursare a datoriilor încheiate cu TGSS și Fogasa, în special ratele dobânzilor prevăzute. Curtea nu a statuat deloc în privința acordurilor în sine, nici nu a examinat chestiunile juridice invocate în cadrul prezentei cauze. Făcând trimitere la modul de redactare a punctului 46 din Hotărârea Tubacex, reclamanta susține că, deși este adevărat că Curtea și-a întemeiat aprecierea pe premisa Comisiei conform căreia nerecuperarea creanțelor de către cele două organisme menționate anterior nu avea caracterul unui ajutor de stat, aceasta nu a adoptat totuși această premisă la rândul său. Astfel, potrivit reclamantei, Curtea nu putea să o conteste deoarece nu fusese contestată de Regatul Spaniei și nu îl leza pe acesta din urmă.

94 Reclamanta concluzionează că, din Hotărârea Tubacex, nu se poate deduce că Curtea consideră, ca principiu, că acordurile de rambursare și de reeșalonare a datoriilor încheiate între TGSS și Fogasa, pe de o parte, și întreprinderi aflate în dificultate, pe de altă parte, nu constituie, în sine, ajutoare de stat. Acest aspect ar trebui examinat în fiecare caz individual în lumina împrejurărilor speței, pe baza criteriului creditorului privat.

95 În continuare, reclamanta susține că TGSS și Fogasa dețin o putere discreționară la acordarea sau la neacordarea suspendării plăților și, dacă este cazul, la stabilirea modalităților acestora. Așadar, condiția specificității, care constituie una dintre caracteristicile noțiunii de ajutor de stat, este îndeplinită în cazul de față.

96 În continuare, reclamanta susține că criteriul creditorului privat nu a fost aplicat corect în speță de către Comisie.

97 În primul rând, aceasta afirmă că argumentul Comisiei se bazează pe premisa eronată conform căreia „recuperarea unei creanțe la data scadenței necesită o justificare specială”. În acest sens, reclamanta precizează că, în cazul unui debitor solvabil, un creditor privat întreprinde recuperarea creanțelor din momentul în care devin exigibile. De asemenea, ca regulă generală, în cazul în care un debitor se confruntă cu dificultăți economice, un creditor privat nu ar fi dispus să îi acorde amânarea plăților, ci își apără drepturile, dacă este cazul, prin executarea garanțiilor pe care le deține. Un creditor privat nu s-ar abține de la recuperarea creanțelor sale exigibile decât în cazul în care acest fapt constituie soluția cea mai rezonabilă din punct de vedere economic, de exemplu, în cazul în care îi permite, în comparație cu alte opțiuni disponibile, să-și recupereze cea mai mare parte a creanțelor sau să evite pierderi și mai mari.

98 În al doilea rând, reclamanta afirmă că, în speță, comportamentul avut de TGSS și Fogasa nu a fost în conformitate cu cel care putea fi anticipat din partea unui creditor privat ipotetic aflat în situație identică cu a lor.

- 99 În susținerea acestei afirmații, în primul rând, aceasta susține că procedura de încetare de plăți nu împiedica organismele respective să-și recupereze creanțele. Aceasta precizează că „protecția jurisdicțională a unui debitor în cadrul [acestei proceduri] se limitează la creanțele născute anterior deschiderii procedurii [respective]”. Așadar, creanțele către TGSS și Fogasa născute ulterior deschiderii procedurii de încetare de plăți ar fi putut fi recuperate în orice moment. În ceea ce privește creanțele născute în 1991 și în 1992, acestea ar fi putut fi recuperate la data respectivă. În orice caz, acestea ar fi putut face obiectul unei executări silite încă din octombrie 1996.
- 100 În al doilea rând, reclamanta susține că un creditor privat care, precum TGSS și Fogasa, deține privilegii și garanții nu ar fi acordat facilități la plată unui debitor care se confruntă cu dificultăți financiare, ci ar fi executat silit creanțele sale. Aceasta contestă temeinicia argumentului Comisiei bazat pe faptul că, în speță, niciun creditor privat al Sniace nu a efectuat executarea silită, inclusiv banca spaniolă Banesto, a cărei creanță era totuși garantată printr-o ipotecă. Aceasta susține că poziția tuturor creditorilor, cu excepția Banesto, era mai puțin favorabilă decât cea a TGSS și Fogasa. Aceasta adaugă că, nici în decizia atacată, nici în înscrisurile sale, Comisia nu dă indicații din care să se poată stabili dacă respectivii creditori se aflau într-o situație comparabilă cu cea a acelor organisme. În special, nu se face nicio precizare cu privire la „perspectivele recuperării creanțelor la care creditorii privați au renunțat”, la valoarea creanțelor acestora și la garanțiile de care dispun. Potrivit reclamantei, din comportamentul concret al Banesto decât „dacă mai mulți sau chiar majoritatea creditorilor privați aflați într-o situație comparabilă cu cea a Fogasa s-ar fi comportat precum Banesto”. În sfârșit, aceasta precizează că nu se poate exclude faptul că unii dintre creditorii privați ai Sniace erau și acționari ai acesteia.
- 101 De asemenea, reclamanta susține că nu s-ar putea pretinde că încheierea respectivelor acorduri de reșalonare și de rambursare avea ca scop menținerea creanțelor TGSS și Fogasa. Potrivit acesteia, un creditor privat „ar fi încercat de îndată să se îndestuleze din patrimoniul debitorului, în vederea recuperării măcar parțiale a creanțelor”. Aceasta repetă că, pentru un astfel de creditor, „amânarea plății și reșalonarea acesteia nu se justifică decât dacă aceasta îi oferă, în comparație cu alte soluții, garanția recuperării unei părți cât mai mari posibil din creanțele sale” și că acesta „nu ar acorda o suspendare decât dacă s-ar putea baza pe îmbunătățirea situației economice a debitorului său”. Însă această îmbunătățire nu ar fi fost realizabilă în speță, din următoarele motive:
- cifra de afaceri a Sniace a scăzut puternic în 1995 și 1996;
 - nu se prevăzuse nicio măsură de restructurare aptă să asigure rentabilitatea și viabilitatea întreprinderii, iar planul de viabilitate întocmit în august 1996 nu fusese considerat drept un plan de restructurare oficial de către guvernul spaniol;
 - în 1996, piața fibrelor de viscoză era afectată de supracapacități considerabile;
 - o nouă scădere a cererii de fibre de viscoză în Comunitate fusese prevăzută pentru anii următori.
- 102 Pe de altă parte, reclamanta contestă relevanța argumentului Comisiei întemeiat pe faptul că creanțele față de TGSS și Fogasa sunt privilegiate. Aceasta susține că, dacă Sniace ar fi dat faliment, creanțele celor două organisme nu ar fi fost „recuperabile în mod nelimitat”, creanțele garantate prin garanții reale imobiliare având prioritate. Aceasta precizează, mai ales, că Fogasa nu ar avea „prioritate absolută față de alți creditori decât în ceea ce privește

cele 30 de zile anterioare datei revendicării creanței”. În ceea ce privește perioada anterioară, creditorii care dețin garanții reale imobiliare ar avea prioritate față de acest organism.

- 103 În al treilea rând, reclamanta susține că un creditor privat nu s-ar fi abținut niciodată să recupereze creanțele de la un debitor care se confruntă cu probleme financiare acceptând simultan ca acesta să acumuleze datoriile noi față de el.
- 104 Astfel, în ceea ce privește Fogasa, aceasta subliniază că, după ce a încheiat Acordul din 5 noiembrie 1993, care nu se referea decât la datoriile născute anterior acestei date, organismul a continuat să plătească lunar salariile lucrătorilor societății Sniace. Potrivit acesteia, faptul că Fogasa avea obligația legală de a continua să plătească lunar salariile respective nu justifică faptul că putea să se abțină de la recuperarea creanțelor devenite exigibile, dacă era cazul, prin recurgerea la executarea silită, și să tolereze astfel acumularea datoriilor.
- 105 Potrivit reclamantei, și TGSS a tolerat acumularea datoriilor de către Sniace. În acest sens, precizează că datoriile acesteia din urmă față de TGSS au ajuns de la 746 milioane de ESP, în 1991, la 3,2 miliarde, în 1995, și că organismul respectiv nu a luat nicio măsură pentru recuperarea creanțelor sale până în 1996. Aceasta precizează că, în 1995, arieratele cotizațiilor sociale ale Sniace erau cu mult mai mari decât capitalul propriu, care se ridica la 1,73 miliarde de ESP. Aceasta critică faptul că TGSS nu a vândut bunurilor societății Sniace puse sub sechestru, precizând că, la 31 decembrie 1993, valoarea totală a bunurilor puse sub sechestru era de 1,034 miliarde de ESP, iar datoriile întreprinderii aferente cotizațiilor de securitate socială se ridicau deja la circa 2,4 miliarde de ESP.
- 106 În al patrulea rând, reclamanta susține că un creditor privat nu ar fi acordat niciodată noi facilități de plată unui debitor care nu și-a respectat angajamentele anterioare de rambursare. Aceasta precizează că, în pofida faptului că Sniace nu a pus în aplicare Acordurile din 8 martie și din 7 mai 1996, TGSS a acceptat să încheie Acordul din 30 septembrie 1997. În ceea ce privește Fogasa, reclamanta subliniază că acesta a încheiat Acordul din 31 octombrie 1995 cu toate că Sniace nu a aplicat decât parțial Acordul din 5 noiembrie 1993. De altfel, în iunie 1998, întreprinderea nu rambursase decât o treime din sumele datorate în cadrul celor două acorduri. Cu caracter mai general, la data adoptării deciziei atacate, cele două organisme nu recuperaseră decât o foarte mică din creanțele pe care le aveau față de Sniace.
- 107 În al cincilea rând, reclamanta susține că un creditor privat ar fi cerut garanții suficiente înainte de a accepta să acorde facilități de plată unui debitor care se afla într-o situație financiară dificilă.
- 108 Aceasta arată că, spre deosebire de mai multe instituții financiare creditoare ale Sniace care obținuseră garanții ipotecare care acopereau în totalitate creanțele acestora, TGSS nu a solicitat garanții de la întreprindere în perioada 1991-1996 în schimbul nerecuperării creanțelor sale. Aceasta critică, mai ales, faptul că organismul respectiv nu a solicitat garanții reale atunci când a încheiat Acordul din 30 septembrie 1997. Sniace s-a mulțumit ca, în 1996, să propună TGSS și Fogasa o „ipotecă comună”, însă aceasta nu ar fi fost constituită niciodată, cu toate că, la 31 decembrie 1996, valoarea efectivă a capitalului de exploatare al societății se ridica la 25 miliarde de ESP. Aceasta consideră că este complet lipsit de relevanță faptul că, în august 1998, TGSS a obținut constituirea unui gaj asupra parcului de mașini al Sniace, o astfel de împrejurare fiind în mare măsură ulterioară încheierii Acordurilor din 8 martie și 7 mai 1996 și din 30 septembrie 1997. Aceasta adaugă că Comisia nu poate pretinde că TGSS era „relativ sigură” de recuperarea creanțelor sale în caz de insolvabilitate a Sniace pe motiv că activele negrevate ale patrimoniului întreprinderii reprezentau aproximativ 20 miliarde de ESP. Aceasta precizează că organismul se confrunta cu riscul ca Sniace să

acorde garanții asupra acelor active unor terți pentru a obține capital și reamintește că creditorii ipotecari au prioritate față de toți ceilalți creditori care nu dețin garanții reale, inclusiv creditorii privilegiați.

- 109 În ceea ce privește ipoteca constituită în favoarea Fogasa, reclamanta subliniază că, la considerentul 89 din Decizia din 28 octombrie 1998, Comisia precizează că „în pofida cererilor repetate, guvernul spaniol nu a făcut nicio precizare cu privire la natura [acesteia]”.
- 110 În al șaselea rând, reclamanta afirmă că un creditor privat nu s-ar fi abținut niciodată de la efectuarea recuperării creanțelor proprii decât dacă acest lucru i-ar fi adus un avantaj financiar. Aceasta consideră că dobânzile și penalitățile de întârziere pe care Sniace trebuia să le plătească TGSS și Fogasa nu reprezentau un avantaj pentru aceste organisme, întrucât plata acestora era la fel de nesigură ca și plata sumelor datorate ca principal.
- 111 Cu titlu introductiv, făcând trimitere la punctele 45-47 din Hotărârea Tubacex, Comisia afirmă, în hotărârea respectivă, Curtea a ajuns la concluzia că „nici sumele plătite în avans de Fogasa angajaților unei întreprinderi aflate în dificultate, nici acordurile menite să permită întreprinderii să ramburseze aceste avansuri către Fogasa nu prezintă, în sine, caracterul unui ajutor de stat”. În acest domeniu, „controlul din perspectiva dreptului în materia ajutoarelor se limitează așadar la examinarea anumitor modalități prevăzute de acordurile de rambursare”. Potrivit Comisiei, aceleași concluzii sunt valabile pentru amânarea plății datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială acordată de TGSS, precum și pentru acordurile de reeșalonare încheiate de aceasta. Astfel, pe de o parte, intervenția fiecăruia dintre aceste organisme nu ar trebui comparată cu comportamentul unui investitor privat, ci cu cel al unui creditor privat, iar pe de altă parte, acordurile respective nu i-ar fi conferit întreprinderii respective beneficii sub forma unor noi resurse publice. În duplica sa, Comisia susține că, în Hotărârea Tubacex, Curtea nu s-a pronunțat numai cu privire la problema ratelor dobânzii, ci a efectuat o apreciere cu caracter general a acordurilor încheiate între Fogasa și TGSS, pe de o parte, și întreprinderile spaniole aflate în dificultate, pe de altă parte, din perspectiva normelor în materia ajutoarelor de stat. În cele din urmă, aceasta subliniază că, tocmai în lumina acestei hotărâri, a adoptat Decizia din 20 septembrie 2000.
- 112 În continuare, Comisia precizează că TGSS și Fogasa au acționat în temeiul normelor legale care le erau aplicabile și că se conformau unor „constrângeri și cerințe care limitau puterea lor de apreciere”. În duplica sa, aceasta precizează că „măsurile în litigiu ale Fogasa și [TGSS] nu favorizează în mod selectiv anumite întreprinderi, astfel cum presupune articolul 87 alineatul (1) CE”. Regatul Spaniei susține că, acordând societății Sniace reeșalonarea datoriilor acesteia aferente cotizațiilor de securitate socială, TGSS a acționat în conformitate cu legislația națională în vigoare. Acesta precizează că legislația se aplică de manieră generală oricărei întreprinderi care se află într-una din situațiile menționate, astfel încât decizia acestui organism de a reeșalona datoriile societății Sniace este o „măsură cu caracter general, nu o decizie adoptată în mod arbitrar de către autoritățile competente”.
- 113 Pe de altă parte, Comisia, susținută de Regatul Spaniei, contestă ideea că a aplicat incorect criteriul creditorului privat în speță.
- 114 În primul rând, Comisia și Regatul Spaniei pretind că reclamanta își întemeiază acțiunea pe premisa eronată conform căreia TGSS și Fogasa au renunțat la efectuarea recuperării propriilor creanțe sau au acordat societății Sniace amânarea plăților. Comisia afirmă că faptul că aceste organisme au încheiat acorduri de reeșalonare și de rambursare cu Sniace demonstrează, din contră, că intenționau să obțină rambursarea datoriilor de la aceasta din

urmă. Comisia invocă totodată faptul că organismele respective nu au participat la Acordul din octombrie 1996.

- 115 În al doilea rând, Comisia afirmă că, în speță, TGSS și Fogasa au adoptat comportamentul unui creditor privat.
- 116 Mai întâi, aceasta explică faptul că, pe durata procedurii de încetare de plăți, era imposibil pentru TGSS să obțină de la societatea Sniace achitarea datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială pentru exercițiile financiare 1991 și 1992. Pe de altă parte, nimic nu ar permite să se considere că, anterior deschiderii procedurii respective, TGSS nu încercase să obțină rambursarea sumelor datorate. În ceea ce privește creanțele aferente cotizațiilor de securitate socială pentru perioada vizată de procedura de încetare de plăți, Comisia recunoaște că acestea erau susceptibile de a fi recuperate în cursul procedurii, dar consideră că executarea silită nu era indispensabilă din moment ce organismul dispunea de garanții suficiente. Aceasta adaugă că Sniace își întrerupsese activitățile pentru o mare parte a anilor 1993 și 1996, precum și la începutul anului 1997, așadar nu dispunea de niciun venit care să îi permită plata cotizațiilor.
- 117 În al doilea rând, aceasta contestă faptul că TGSS și Fogasa ar fi trebuit să execute silit creanțelor acestora în loc să încheie acorduri de reșalonare și de rambursare.
- 118 În acest context, Comisia invocă, mai întâi, faptul că organismele respective dispuneau de garanții mai bune decât creditorii privați. Aceasta precizează că creanțele TGSS sunt privilegiate în caz de insolvabilitate a debitorului. Aceasta subliniază că, după deducerea garanțiilor ipotecare deținute de creditorii privați, „patrimoniul negrevat al [...] Sniace reprezenta încă 20 de miliarde de ESP aproximativ”, astfel încât, având în vedere calitatea sa de creditor privilegiat, TGSS putea să fie „relativ sigură” de recuperarea creanțelor sale în caz de insolvabilitate a întreprinderii. Comisia adaugă că, în perioada acordului din 30 septembrie 1997, Sniace negocia constituirea unei ipoteci de prim rang asupra terenului și instalațiilor sale în favoarea TGSS și Fogasa în comun. În cele din urmă, ipoteca nu s-ar fi constituit, iar, la 31 august 1998 s-ar fi decis garantarea reșalonării datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială prin menținerea diverselor sechestre asiguratorii asupra bunurilor mobile și imobile ale Sniace. În acest context, la 6 iulie 1998, TGSS a obținut, printre altele, constituirea unui gaj asupra parcului de mașini al întreprinderii și, astfel, a „dobândit un drept asupra unei valori nominale de 3 485 038 195 ESP”, respectiv o sumă ce corespundea aproape în totalitate principalului creanței sale. În ceea ce privește Fogasa, Comisia subliniază că organismul menționat este, totodată, un creditor privilegiat și că, la 10 august 1995, s-a constituit în favoarea acestuia o ipotecă ce garanta întreaga datorie.
- 119 În continuare, Comisia susține că niciun creditor privat al Sniace nu a efectuat executarea silită a creanțelor sale. Aceasta subliniază, mai ales, că principalul creditor privat al societății, Banesto, nu a executat silit creanțele sale cu toate că, până la 5 miliarde de ESP, acestea erau garantate prin ipotecă. Pe de altă parte, contestă afirmația conform căreia un creditor privat aflat într-o situație comparabilă cu Fogasa ar fi executat ipoteca garantată de Sniace. Aceasta consideră că organismul respectiv avea cu atât mai puține motive să execute silit creanțele sale cu cât era privilegiat în caz de insolvabilitate a Sniace.
- 120 În sfârșit, Comisia susține că TGSS și Fogasa au „adoptat un comportament mai dur și mai eficient decât creditorii privați ai întreprinderii”. Comisia și Regatul Spaniei insistă asupra faptului că aceste organisme nu au participat la Acordul din octombrie 1996. Aceștia explică faptul că, având în vedere situația financiară foarte precară a Sniace, atunci când creditorii privați au luat parte la acord și, potrivit acestuia, au convertit 40 % din creanțele lor în acțiuni

ale societății respective, de fapt, au renunțat la creanțele lor în exact aceeași proporție. Comisia adaugă că modalitățile rambursării datoriilor prevăzute de Acordul din octombrie 1996 sunt considerabil mai puțin favorabile decât cele convenite cu TGSS și cu Fogasa. Astfel, rambursarea s-ar extinde pe o perioadă de opt luni, iar principalul nu ar fi generator de dobânzi.

- 121 În al treilea rând, Comisia susține că autoritățile spaniole au asigurat-o „în mod credibil” că TGSS acționase „cu scopul protejării tuturor drepturilor pe care le deținea asupra Sniace”. Regatul Spaniei afirmă că șansele TGSS și Fogasa de a-și recupera creanțele erau mai mari dacă încheiau acordurile în litigiu decât dacă ar fi cerut plata imediată a respectivelor creanțe. Comisia recunoaște că nu a ținut seama în evaluarea sa de pretinsele ajutoare, nici de planul de viabilitate întocmit în august 1996, nici de planul de restructurare la care s-au referit autoritățile spaniole în cursul procedurii administrative.
- 122 În al patrulea rând, Comisia susține că reclamanta nu prezintă nicio dovadă în susținerea afirmației sale, conform căreia, între 1991 și 1996, TGSS ar fi tolerat acumularea datoriilor societății Sniace aferente cotizațiilor de securitate socială fără să reacționeze. Aceasta reafirmă că, având în vedere procedura de încetare de plăți, „o parte din aceste sume nu putea fi recuperată pe cale legală” și că Sniace își încetase activitățile în timpul unei părți din perioada relevantă. Pe de altă parte, Comisia și Regatul Spaniei amintesc că Fogasa are obligația legală de a plăti lucrătorilor salariile care nu le-au fost plătite tocmai din cauza încetării de plăți și să se subroge ulterior în drepturile și acțiunile lucrătorilor în scopul de a obține rambursarea sumelor avansate.
- 123 În al cincilea rând, Comisia susține că niciuna dintre dovezi nu lasă să se presupună că Sniace nu a respectat acordurile de reșalonare și de rambursare.
- 124 În al șaselea rând, Comisia și Regatul Spaniei consideră că TGSS și Fogasa dispuneau de garanții suficiente (a se vedea punctul 119 de mai sus).
- 125 În al șaptelea rând, Comisia evidențiază că, în conformitate cu legislația spaniolă, arieratele la plata cotizațiilor de securitate socială se majorează automat cu 20 % și li se aplică o rată legală a dobânzii anuale de minim 9 %. Așadar, nerecuperarea datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială sau acceptarea amânării plății acestora nu pot să confere automat un avantaj financiar substanțial întreprinderii respective. Regatul Spaniei, făcând trimitere la punctul 47 din Hotărârea Tubacex, adaugă că acordurile de reșalonare și de rambursare a datoriilor nu au condus la nașterea unor noi datorii ale Sniace față de autoritățile publice, astfel încât nu se poate afirma că întreprinderea a obținut vreun avantaj economic.

Aprecierea Tribunalului

- 126 Conform dispozițiilor articolului 87 alineatul (1) CE, „[c]u excepția derogărilor prevăzute de prezentul tratat, sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.
- 127 Mai întâi, este necesar să se examineze dacă, în speță, este îndeplinită condiția specificității, care constituie una dintre caracteristicile noțiunii de ajutor de stat (Hotărârea Curții din 1 decembrie 1998, Ecotrade, C-200/97, Rec., p. I-7907, punctul 40, și Hotărârea Tribunalului din 29 septembrie 2000, CETM/Comisia, T-55/99, Rec., p. II-3207, punctul 39).

- 128 Trebuie amintit că măsurile cu aplicare pur generală nu intră sub incidența articolului 87 alineatul (1) CE. Totuși, jurisprudența a stabilit deja că chiar și intervențiile care, la prima vedere, se aplică în mod general întreprinderilor, pot prezenta un oarecare caracter selectiv și, prin urmare, pot fi considerate măsuri destinate favorizării anumitor întreprinderi sau sectoare de producție. Aceasta este situația mai ales atunci când autoritatea obligată să aplice norma generală dispune de o putere discreționară în ceea ce privește aplicarea actului (Hotărârea Curții din 26 septembrie 1996, Franța/Comisia, C-241/94, Rec., p. I-4551, punctele 23 și 24, Hotărârea Curții Ecotrade, citată anterior, punctul 40, și Hotărârea Curții din 17 iunie 1999, Piaggio, C-295/97, Rec., p. I-3735, punctul 39).
- 129 În speță, trebuie constatat că TGSS și Fogasa dețin o oarecare putere discreționară, atât pentru încheierea acordurilor de reeșalonare și de rambursare, cât și pentru stabilirea anumitor modalități ale acestor acorduri, ca, de exemplu, calendarul rambursării, valoarea ratelor și caracterul suficient al garanțiilor oferite în schimbul reglementării datoriilor. Pe de o parte, acest lucru rezultă în mod clar din normele care reglementează activitatea celor două organisme. Astfel, cu privire la TGSS, din articolul 20 din Legea generală privind securitatea socială și din articolul 40 alineatul (1) din Decretul regal din 6 octombrie 1995, reiese în mod expres că acordarea unor eșalonări sau fracționări ale plății datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială constituie o posibilitate pentru acest organism. De asemenea, din articolul 40 alineatul (1) din Decretul regal din 6 octombrie 1995, reiese că TGSS are competența de a aprecia „alte circumstanțe speciale” care îi împiedică pe debitori să își achite datoriile. Cu privire la Fogasa, articolul 32 din Decretul regal din 6 martie 1985 stabilește că încheierea acordurilor de rambursare constituie, de asemenea, o posibilitate pentru acest organism. În plus, astfel cum a constatat avocatul general La Pergola la punctul 8 din concluziile sale prezentate în Hotărârea Tubacex (Rec., p. I-2461), elementele din Decretul Ministrului Muncii și Securității Sociale din 20 august 1985, identificate la punctul 7 de mai sus, confirmă faptul că Fogasa are o marjă de apreciere discreționară în acest domeniu. Pe de altă parte, însăși Comisia constată, la considerentele 81 și 89 din Decizia din 28 octombrie 1998, că TGSS și Fogasa se bucură de o putere discreționară în vederea acordării eșalonărilor sau fracționării datoriilor și la stabilirea anumitor modalități. Astfel, la considerentul 81, aceasta precizează că „este [...] incontestabil faptul că reglementarea în materia securității sociale acordă autorităților o anumită putere discreționară în tratarea cazurilor individuale, exact ceea ce s-a și întâmplat în speță”. La considerentul 89, aceasta precizează că „Fogasa se bucură de o putere discreționară pentru amânarea sau fracționarea rambursărilor pe o perioadă care poate ajunge până la opt ani”.
- 130 În plus, trebuie amintit că reclamanta nu critică doar încheierea de către TGSS și Fogasa a acordurilor de reeșalonare sau de rambursare cu Sniace. Astfel, aceasta critică și faptul că organismele acceptaseră nerespectarea de către societate a acordurilor respective și, în ceea ce privește TGSS, faptul că aceasta a tolerat, în afara oricărui acord de reeșalonare, neachitarea de către societate a datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială timp de mai mulți ani începând din februarie 1991 cel puțin. Este incontestabil faptul că aceste din urmă comportamente țin de puterea discreționară a organismelor menționate.
- 131 Pe de altă parte, Regatul Spaniei nu ar putea argumenta că decizia TGSS de a reeșalona datoriile Sniace nu ar fi arbitrară. Astfel, pentru a exclude calificarea ca măsură generală, nu este necesar să se verifice dacă acel comportament al organismului statal în cauză prezintă un caracter arbitrar. Este suficient să se stabilească, după cum s-a procedat în speță, că organismul respectiv dispune de o putere discreționară în ceea ce privește încheierea acordurilor de reeșalonare sau de rambursare și stabilirea anumitor modalități ale acestor acorduri.

- 132 În consecință, se impune concluzia că, în speță, este îndeplinită condiția caracterului specific.
- 133 În continuare, trebuie amintit că, în conformitate cu o jurisprudență constantă, articolul 87 alineatul (1) CE are ca obiect evitarea afectării schimburilor comerciale dintre statele membre de avantajele acordate de către autoritățile publice care, sub diferite forme, denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție (Hotărârea Curții din 24 februarie 1987, Deufile/Comisia, 310/85, Rec., p. 901, punctul 8, Hotărârea Curții din 15 martie 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Rec., p. I-877, punctul 12, și Hotărârea Curții din 11 iulie 1996, SFEI și alții, C-39/94, Rec., p. I-3547, punctul 58). Așadar, noțiunea de ajutor cuprinde nu numai prestații pozitive precum subvenții, împrumuturi sau participații la capitalul întreprinderilor, ci și intervenții care, sub diverse forme, ușurează sarcinile care grevează în mod normal bugetul unei întreprinderi și care, din acest motiv, fără să fie subvenții în sensul strict al termenului, au aceeași natură și efecte identice (Hotărârea Banco Exterior de España, citată anterior, punctul 13).
- 134 În speță, trebuie constatat că unele dintre comportamentele TGSS și Fogasa pe care le denunță reclamanta i-au asigurat societății Sniace un avantaj comercial apreciabil.
- 135 Astfel, în privința TGSS, din dosar reiese că organismul a tolerat neachitarea de către Sniace a datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială în decursul unei perioade cuprinse între februarie 1991 și februarie 1997, permițând astfel societății să acumuleze datorii în valoare totală de 3 510 387 323 ESP, plus penalități de întârziere în cuantum de 615 056 349 ESP și dobânzi conform ratei legale. Mai precis, TGSS nu a reacționat decât la 8 martie 1996 prin încheierea unui prim acord de reeșalonare atunci când Sniace nu a efectuat plata datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială. Cu toate acestea, pe lângă faptul că acordul nu a fost niciodată pus în aplicare de către Sniace (a se vedea punctul 138 de mai jos), TGSS a acceptat ca societatea să acumuleze noi datorii aferente cotizațiilor de securitate socială până în februarie 1997, care s-au adăugat la cele prevăzute de Acordul din 8 martie 1996.
- 136 Or, este cert că comportamentul unui organism public abilitat să încaseze cotizațiile de securitate socială care tolerează plata cu întârziere a cotizațiilor respective oferă întreprinderii beneficiare un avantaj comercial apreciabil prin reducerea în favoarea acesteia a sarcinilor care decurg din aplicarea normală a sistemului de asigurări sociale (Hotărârea Curții din 29 iunie 1999, DM Transport, C-256/97, Rec., p. I-3913, punctul 19).
- 137 Totodată, s-a stabilit că Sniace nu a respectat Acordul din 8 martie 1996, modificat prin cel din 7 mai 1996. Astfel, după cum a precizat Regatul Spaniei, acordul nu a intrat niciodată în vigoare pe motiv că Sniace „nu a efectuat rambursarea datoriilor exigibile”. Cu toate acestea, în loc să solicite, așa cum ar fi trebuit să o facă în aceste împrejurări, plata imediată a întregii datorii, TGSS a acceptat să încheie cu Sniace un nou acord de reeșalonare la 30 septembrie 1997. Procedând astfel, în mod indubitabil, TGSS a oferit un avantaj considerabil societății Sniace. Astfel, după cum reiese din considerentul 80 din Decizia din 28 octombrie 1998, recuperarea silită a datoriei societății ar fi putut să determine închiderea acesteia, având în vedere situația sa financiară deosebit de grea.
- 138 Argumentul Comisiei, bazat pe faptul că, în conformitate cu reglementarea spaniolă aplicabilă, în cazul întârzierilor la plata cotizațiilor de securitate socială se aplică automat dobânzi și penalități de întârziere, nu este relevant. Astfel, dobânzile și penalitățile de întârziere pe care o întreprindere care se confruntă cu grave probleme financiare poate fi determinată să le plătească în schimbul unor generoase facilități de plată, precum cele pe care TGSS le-a acordat societății Sniace în speță, nu sunt în măsură să elimine în întregime

avantajul de care beneficiază întreprinderea respectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea DM Transport, citată anterior, punctul 21).

- 139 În privința Fogasa, din dosar că acest organism a încheiat cu Sniace, la 5 noiembrie 1993, un acord în temeiul căruia aceasta din urmă se angaja să ramburseze 897 652 789 ESP ca principal, plus 465 055 911 ESP ca dobânzi calculate la o rată legală de 10 %, și anume la o valoare totală de 1 362 708 700 ESP, în rate semestriale, pe o perioadă de opt ani. Suma de 897 652 789 ESP corespundea sumelor plătite de Fogasa cu titlul de salarii și indemnizații datorate de Sniace personalului său.
- 140 Anexa 1 la acest acord, comunicată de Regatul Spaniei în răspunsul la o întrebare a Tribunalului (a se vedea punctul 38 de mai sus), arată că valoarea ratelor semestriale aferente principalului ar crește progresiv, după cum urmează: 20 000 000 ESP (al doilea semestru din 1994 și primul semestru din 1995), 35 000 000 ESP (al doilea semestru din 1995 și primul semestru din 1996), 55 000 000 ESP (al doilea semestru din 1996 și anul 1997), 80 000 000 ESP (anii 1998–2000) și 71 326 395 ESP (anul 2001). Plata dobânzilor s-a amânat până în 2000 (patru rate semestriale de 116 263 978 ESP).
- 141 Din informațiile oferite de Regatul Spaniei în răspunsul la o altă întrebare pe care i-a adresat-o Tribunalul (a se vedea punctul 38 de mai sus) reiese că Sniace nu a respectat decât în mică parte acordul din 5 noiembrie 1993. Astfel, în 1994, aceasta a plătit doar 10 000 000 ESP din cele 20 000 000 ESP prevăzute, în 1995, doar 30 000 000 ESP din cele 55 000 000 ESP prevăzute, în 1996, doar 35 000 000 ESP din cele 90 000 000 ESP prevăzute, în 1997, doar 15 000 000 ESP din cele 110 000 000 ESP prevăzute, iar, în 1998, doar 120 000 000 ESP din cele 160 000 000 ESP prevăzute. De altfel, prin Acordul din 18 martie 1999, planul de rambursare inclus în anexa 1 la Acordul din 5 noiembrie 1993 a fost modificat retroactiv.
- 142 La 31 octombrie 1995, Fogasa a încheiat cu Sniace un al doilea acord, în temeiul căruia aceasta din urmă se angaja să ramburseze 229 424 860 ESP ca principal, plus 110 035 018 ESP ca dobânzi calculate la o rată legală de 9 %, și anume o valoare totală de 339 459 878 ESP, în rate semestriale, pe o perioadă de opt ani. Suma de 229 424 860 ESP corespundea sumelor pe care Fogasa a continuat să le acorde ulterior Acordului din 5 noiembrie 1993 cu titlul de salarii și indemnizații datorate de către Sniace personalului său.
- 143 Anexa 1 la Acordul din 31 octombrie 1995, comunicată de Regatul Spaniei în răspunsul la o întrebare a Tribunalului (a se vedea punctul 38 de mai sus), arată că valoarea ratelor semestriale aferente principalului ar evolua progresiv, după cum urmează: 10 000 000 ESP (1 mai 1996, 1 noiembrie 1996, 1 mai 1997, 1 noiembrie 1997, 1 mai 1998 și 1 noiembrie 1998), 15 000 000 ESP (1 mai 1999, 1 noiembrie 1999, 1 mai 2000, 1 noiembrie 2000, 1 mai 2001 și 1 noiembrie 2001), 20 000 000 ESP (1 mai 2002, 1 noiembrie 2002 și 1 mai 2003) și 19 424 860 ESP (1 noiembrie 2003). Plata dobânzilor s-a amânat până la ultima rată semestrială.
- 144 Din informațiile oferite de Regatul Spaniei în răspunsul la o altă întrebare adresată de Tribunal (a se vedea punctul 38 de mai sus) reiese că Sniace nu a respectat nici Acordul din 31 octombrie 1995. Astfel, până în decembrie 1998, aceasta a plătit doar 30 000 000 ESP din cele 60 000 000 ESP prevăzute. Între decembrie 1998 și decembrie 2001, aceasta a plătit doar 50 000 000 ESP suplimentare din cele 90 000 000 ESP prevăzute. De altfel, prin Acordul din 18 martie 1999, planul de rambursare inclus în anexa 1 la Acordul din 31 octombrie 1995 a fost de altfel modificat retroactiv, ca și planul anexat la acordul din 5 noiembrie 1993.

- 145 Tribunalul recunoaște că, prin acceptarea plății salariilor și indemnizațiilor care fac obiectul Acordurilor din 5 noiembrie 1993 și 31 octombrie 1995, Fogasa a respectat cererile legitime formulate de personalul societății Sniace. Sub acest aspect, intervenția acestui organism nu include elemente de ajutor de stat. Cu toate acestea, salariile și indemnizațiile datorate angajaților unei întreprinderi fac parte din costurile normale ale activității acesteia, pe care este obligată, în principiu, să le suporte din resursele proprii. Orice intervenție publică destinată să finanțeze costurile respective poate constitui așadar un ajutor de fiecare dată când conferă un avantaj întreprinderii, când plățile se efectuează direct către aceasta sau salariaților acesteia prin intermediul unui organism public. Tolerând nerespectarea ratelor de rambursare a datoriei contractate drept consecință a plăților menționate anterior, Fogasa a oferit societății Sniace un avantaj comercial cert reducând în favoarea sa o sarcină care, în mod normal, greva bugetul acesteia. Acest avantaj este cu atât mai cert cu cât, având în vedere nerespectarea de către Sniace a obligațiilor care îi incumbau în temeiul Acordurilor din 5 noiembrie 1993 și 31 octombrie 1995, Fogasa ar fi putut să solicite rambursarea imediată a cuantumului total al creanțelor sale, executând ipoteca, dacă era cazul.
- 146 Comisia nu ar putea să justifice comportamentele menționate anterior ale TGSS și Fogasa prin faptul că Sniace s-a aflat în stare de încetare de plăți din martie 1993 până în octombrie 1996. Pe de o parte, acest fapt nu explică sub nicio formă de ce TGSS a acceptat ca Sniace să continue să nu-și plătească datoriile aferente cotizațiilor de securitate socială pentru anii 1991 și 1992. Pe de altă parte, existența procedurii de încetare de plăți nu împiedica în niciun mod societatea Sniace să achite obligațiile de plată care îi incumbau în temeiul acordurilor de rambursare încheiate cu TGSS și Fogasa, cu atât mai mult cu cât aceste acorduri, cu excepția celui din 30 septembrie 1997, fuseseră încheiate cu intervenția controlorului judiciar numit de tribunalele spaniole în cadrul procedurii. În fine, este necesar să se constate că reclamanta și Comisia afirmă de comun acord că datoriile aferente cotizațiilor de securitate socială create pentru Sniace în urma deschiderii procedurii de încetare de plăți putea, în orice caz, să facă obiectul unei recuperări silite în cursul procedurii respective. În orice caz, totalul datoriilor aferente cotizațiilor de securitate socială devenite exigibile din februarie 1991, precum și datoriile față de Fogasa care fac obiectul Acordurilor din 5 noiembrie 1993 și 31 octombrie 1995 puteau, de asemenea, în orice situație, să facă obiectul unei recuperări silite încă de la încheierea procedurii de încetare de plăți, și anume din octombrie 1996.
- 147 De asemenea, Comisia nu poate argumenta faptul că Sniace își întrerupsese activitățile pentru o parte din anii 1993 și 1996, precum și tot începutul anului 1997. Pe de o parte, această împrejurare nu justifică deloc faptul că Sniace nu și-a achitat datoriile aferente cotizațiilor de securitate socială pentru anii 1991 și 1992. Împrejurarea nu explică nici motivul pentru care veniturile realizate de societate în 1994 și 1995 nu au fost suficiente pentru a-i permite plata cotizațiilor de securitate socială pentru cei doi ani. Pe de altă parte, cu privire la Acordurile din 5 noiembrie 1993 și 31 octombrie 1995, Comisia omite să țină seama de faptul că valoarea ratelor semestriale era mult mai redusă la începutul perioadei de rambursare decât la finalul acesteia (a se vedea punctele 141 și 144 de mai sus). În plus, în cazul Acordului din 5 noiembrie 1993 (respectiv anii 2000 și 2001), s-a amânat plata dobânzilor până la ultimii doi ani din perioada de rambursare, iar, în cazul Acordului din 31 octombrie 1995 (1 noiembrie 2003), până la ultima scadență.
- 148 Cu toate acestea, pentru ca avantajele indicate anterior să poată fi calificate drept ajutoare acordate de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE, trebuie demonstrat în continuare că Sniace nu le-ar fi obținut în condiții normale de piață (Hotărârea SFEI și alții, citată anterior, punctul 60, și Hotărârea DM Transport, citată anterior, punctul 22). Mai precis, este necesar să se examineze dacă Comisia a comis o eroare vădită de apreciere concluzionând că TGSS și

Fogasa au acționat în același mod ca și un creditor privat ipotetic aflat, în măsura posibilă, față de debitorul său ca și cele două organisme.

- 149 În această privință, trebuie reamintit că, în măsura în care aplicarea de către Comisie a criteriului creditorului privat implică evaluări economice complexe, la fel ca și în cazul aplicării criteriului investitorului privat, potrivit unei jurisprudențe constante, aceasta face obiectul unui control limitat la verificarea respectării normelor de procedură și a motivării, a exactității materiale a faptelor reținute, a absenței unei erori vădite în aprecierea faptelor respective sau a absenței unui abuz de putere (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 29 februarie 1996, Belgia/Comisia, C-56/93, Rec., p. I-723, punctul 11, și Hotărârea Curții din 8 mai 2003, Italia și SIM 2 Multimedia/Comisia, C-328/99 și C-399/00, Rec., p. I-4035, punctul 39, Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 2002, HAMS/Comisia, T-152/99, Rec., p. II-3049, punctul 127).
- 150 Înainte de a efectua această examinare, este necesar să se respingă afirmația Comisiei conform căreia, în Hotărârea Tubacex, Curtea a declarat că, în principiu, nici acordurile de reeșalonare încheiate de TGSS, nici acordurile de rambursare încheiate de Fogasa, nu constituie în sine un ajutor de stat și că numai anumite modalități prevăzute de acorduri pot face obiectul unui control în lumina normelor în materia ajutoarelor de stat. Astfel cum reclamanta remarcă în mod corect, în decizia atacată în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, Comisia considerase că acordurile încheiate între cele două organisme și cele două întreprinderi spaniole implicate nu conțineau elemente de ajutor de stat decât în măsura în care rata dobânzii aplicate era inferioară ratei practicate pe piață. În această cauză, Regatul Spaniei, reclamant, solicita anularea doar a acestui aspect al deciziei. Așadar, nu i s-a solicitat Curții să se pronunțe dacă însuși faptul încheierii acordurilor respective și celelalte modalități ale acestora erau susceptibile să constituie un ajutor de stat.
- 151 În realitate, Comisia are sarcina de a verifica în fiecare caz individual și în funcție de circumstanțele speței dacă decizia TGSS sau Fogasa de a accepta modificări cu privire la datoriile unei întreprinderi aflate în dificultate ca și condițiile acestei modificări sunt conforme cu criteriul creditorului privat.
- 152 Mai trebuie adăugat că argumentul pe care Comisia încearcă să îl întemeieze pe Hotărârea Tubacex nu poate avea în niciun caz succes. Astfel, în prezenta cauză, nu li se reproșează TGSS sau Fogasa doar că au încheiat cu Sniace acorduri de modificare a datoriilor, ci și, în special, că au tolerat nerespectarea de către aceasta a acordurilor.
- 153 Din decizia atacată și din înscrisurile Comisiei reiese că aceasta are trei motive pentru a considera că, în speță, TGSS și Fogasa s-au comportat ca un creditor privat.
- 154 În primul rând, Comisia a făcut o comparație între comportamentul celor două organisme și cel al creditorilor privați ai societății Sniace. Aceasta își întemeiază argumentul, în principal, pe faptul că TGSS și Fogasa, făcând uz de dreptul lor de abținere, nu au participat la Acordul din octombrie 1996 și că, prin urmare, spre deosebire de creditorii privați, nu au renunțat *de facto* la 40 % din quantumul creanțelor acestora. Aceasta adaugă că condițiile de rambursare prevăzute de acord sunt în mod semnificativ mai puțin favorabile pentru creditorii privați decât cele convenite cu TGSS și Fogasa (considerentele 24 și 25 din Decizia din 20 septembrie 2000, punctele 17, 52, 60, 65, 101 și 106 din memoriul în apărare și punctul 26 din duplică).
- 155 Această primă comparație este în mod vădit eronată. Astfel, TGSS și Fogasa se aflau într-o situație diferită de cea a creditorilor privați ai societății Sniace. Trebuie amintit în această

privință că cele două organisme se bucură de un drept de abținere, că creanțele lor sunt privilegiate și că dispun de anumite garanții, și anume de drepturi de gaj în cazul TGSS și de o ipotecă în cazul Fogasa. În plus, trebuie remarcat că, la considerentul 26 din Decizia din 20 septembrie 2000, Comisia însăși subliniază că „condițiile oferite creditorilor privați nu erau identice cu cele acordate creditorilor publici ca urmare a statutului, garanțiilor și a dreptului de abținere de care beneficiază instituțiile publice” și că „abordarea comparativă” a celor două categorii de creditori nu constituie o aplicare corectă a criteriului creditorului privat în speță.

- 156 În al doilea rând, Comisia invocă faptul că Banesto nu a executat silit creanțele sale cu toate că erau garantate prin ipotecă (punctele 53 și 90 din memoriul în apărare și punctul 26 din duplică).
- 157 Trebuie constatat că, în mod vădit, a doua comparație nu este mai convingătoare decât prima. Astfel, niciun element din dosar nu permite să se presupună că Banesto se afla într-o situație comparabilă cu cea a TGSS și Fogasa. În această privință, trebuie notat că dosarul nu conține nicio mențiune, fie și sumară, referitoare la circumstanțele în care această bancă a adoptat decizia de a nu efectua recuperarea silită a creanțelor sale. În special, nu se face nicio precizare cu privire la modalitățile de rambursare a datoriei societății Sniace față de Banesto, la chestiunea respectării sau nerespectării până atunci de către Sniace a angajamentelor contractuale față de Banesto și la chestiunea tolerării de către aceasta din urmă, precum TGSS, a acumulării datoriilor în decursul anilor. În ceea ce privește acest ultim organism, mai trebuie constatat că, spre deosebire de Banesto, creanța acestuia nu era garantată prin ipotecă. Potrivit informațiilor oferite de Regatul Spaniei în înscrisuri, Sniace a oferit garanții suficiente pentru TGSS în schimbul reeșalonării datoriilor societății de abia în al doilea semestru din anul 1998.
- 158 În al treilea rând, Comisia pretinde că, prin încheierea acordurilor de reeșalonare și de rambursare, TGSS și Fogasa au „încercat să [își] mărească șansele de a recupera toate sumele care [le] erau datorate fără a trebui să suporte pierderi financiare” (considerentul 30 din Decizia din 20 septembrie 2000). La considerentul 29 din Decizia din 20 septembrie 2000, care face trimitere la Decizia din 28 octombrie 1998, aceasta precizează, cu privire la TGSS, că, „prin evitarea efectuării unei recuperări silită pentru a nu risca să se ajungă la lichidarea întreprinderii, [acest organism] a acționat astfel încât să își mărească șansele de a recupera datoria”.
- 159 Trebuie constatat că aceste afirmații nu sunt demonstrate în niciun mod. Pe de o parte, acestea sunt în contradicție directă cu susținerea repetată a Comisiei potrivit căreia TGSS și Fogasa dispuneau de privilegii și de garanții suficiente, astfel încât nimic nu le îndemna să execute silit creanțele acestora. Pe de altă parte, Comisia nu dispunea de informații suficiente pentru a fi în măsură să aprecieze în deplină cunoștință de cauză perspectivele de rentabilitate în timp și de viabilitate ale societății Sniace. Astfel, trebuie arătat că, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii (a se vedea punctul 38 de mai sus), la solicitarea Tribunalului de a comunica evoluția rezultatelor (cifra de afaceri și profituri sau pierderi) și a gradului de îndatorare al societății Sniace din 1991 până în 2000, Regatul Spaniei a recunoscut că nu deținea datele respective. În aceste circumstanțe, nu s-ar putea da credit afirmației Comisiei potrivit căreia „guvernul spaniol a [...] asigurat pârâta în mod credibil că securitatea socială acționase [...] în scopul de a proteja toate drepturile pe care le avea asupra societății Sniace”. Mai mult, Comisia nu dispunea de niciun plan de restructurare credibil și realist cu privire la Sniace. Astfel, în ceea ce privește planul de viabilitate întocmit în august 1996, atât Comisia, cât și Regatul Spaniei, au subliniat în mai multe rânduri că acesta nu era acceptabil și că nu dictase comportamentul autorităților spaniole (a se vedea în special decizia de deschidere a procedurii în temeiul articolului 87 alineatul (2) CE și considerentul 103 al

Deciziei din 28 octombrie 1998). În memoriul său în apărare, Comisia a avut chiar grijă să precizeze că acest plan de viabilitate nu putea servi ca fundament pentru evaluarea sa (punctul 68 din memoriul în apărare). În ceea ce privește planul de restructurare la care se referă Comisia la punctul 70 din memoriul său în apărare, este suficient să se constate că aceasta recunoaște la același punct că planul nu i-a fost prezentat. La considerentul 102 din Decizia din 28 octombrie 1998, aceasta precizează, pe de altă parte, că autoritățile spaniole nu au „încercat să demonstreze existența unui plan de restructurare valabil”. Întrebată, în cursul ședinței, cu privire la acest plan, Comisia a confirmat că nu ținuse seama de acesta la adoptarea deciziei atacate.

- 160 Din toate cele menționate anterior, trebuie să se constate că Comisia a comis o eroare vădită de apreciere prin faptul că a considerat că acele comportamente incriminate ale TGSS și ale Fogasa îndeplineau criteriul creditorului privat.
- 161 Rezultă că primul motiv este întemeiat și, prin urmare, că articolul 1 alineatul (1) din decizia atacată trebuie anulat fără a fi necesar să examineze al doilea motiv.

Cu privire la cererea de prezentare a unor documente

- 162 În cererea sa introductivă, reclamanta solicită Tribunalului, în conformitate cu articolul 21 din Statutul (CE) al Curții de Justiție (devenit articolul 24 din Statutul Curții de Justiție) și cu articolul 65 din Regulamentul de procedură, să solicite Comisiei să prezinte diferitele observații făcute de guvernul spaniol în urma depunerii plângerii sale și a inițierii procedurii în temeiul articolului 88 alineatul (2) CE.
- 163 În replică, aceasta precizează că, prin cererea respectivă, intenționează în mod clar să determine Tribunalul să adopte o măsură de organizare a procedurii conform articolului 64 alineatul (4) din Regulamentul de procedură.
- 164 Comisia și Regatul Spaniei se opun acestei cereri. Acestea susțin că reclamanta a înaintat cererea cu titlu de măsură de cercetare judecătorească în sensul articolului 65 din Regulamentul de procedură, dar omite să precizeze faptele în litigiu pe care prezentarea documentelor este menită să le demonstreze. Acestea adaugă că observațiile comunicate de un stat membru în cadrul procedurii administrative au caracter confidențial.
- 165 În replica sa, Comisia precizează că, în replica sa, reclamanta și-a retras cererea privind măsura de cercetare judecătorească pentru a o înlocui cu o cerere pentru o măsură de organizare a procedurii. Concluzia acesteia este că, în conformitate cu articolul 87 alineatul (5) primul paragraf din Regulamentul de procedură, reclamanta trebuie obligată la plata cheltuielilor de judecată corespunzătoare capătului de cerere la care a renunțat.
- 166 În cadrul măsurilor de organizare a procedurii adoptate de Tribunal (a se vedea punctul 38 de mai sus), Comisia a comunicat diferitele documente a căror prezentare a fost solicitată de către reclamantă. În aceste împrejurări, nu este necesar să se soluționeze această cerere rămasă fără obiect.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 167 În conformitate cu articolul 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut

în pretenții, se impune ca aceasta să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată ale reclamantei, conform concluziilor acesteia din urmă.

- 168 Tribunalul consideră că nu este necesară obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată corespunzătoare capătului de cerere pentru adoptarea unor măsuri de cercetare judecătorească, la care aceasta a renunțat în replica sa. Este clar că, de la bun început, reclamanta intenționa să determine Tribunalul să dispună prezentarea anumitor documente cu titlu de măsură de organizare a procedurii, iar nu cu titlu de măsură de cercetare judecătorească. Precizarea făcută de reclamantă în această privință în replica sa trebuie interpretată nu ca o renunțare, ci ca o rectificare a unei simple erori la indicarea dispoziției aplicabile din Regulamentul de procedură.
- 169 În conformitate cu articolul 87 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, Regatul Spaniei suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) **Anulează articolul 1 alineatul (1) din Decizia 1999/395/CE a Comisiei din 28 octombrie 1998 privind ajutorul de stat acordat de Spania societății Sniace SA, cu sediul în Torrelavega, Cantabria, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2001/43/CE a Comisiei din 20 septembrie 2000.**
- 2) **Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de reclamantă.**
- 3) **Regatul Spaniei suportă propriile cheltuieli de judecată.**

García-Valdecasas
Legal

Lindh

Cooke
Martins Ribeiro

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, 21 octombrie 2004.

Grefier
H. Jung

Președinte
R. García-Valdecasas